МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Дагестан

ГКОУ РД «Шавинская СОШ Цумадинского района»

Согласованно	**Утверждаю**
с зам. директора по УВР	директор школы
____________ Гаирбековым Ш.Г.	____________ Нуралиева С.С
от «06» ____09____ 2023 года	от «06» ____09____ 2023 г

Авар мац1алъул ва авар адабияталъул тематикиял планал

Учительница: ***Баталиева З.А***

ПРОГРАММАЯЛЪЕ БАЯН

...Школалъул ц1акъго к1вар бугеб масъалалъун ккола г1ун бач1унеб г1елалъе щулияб ва гъваридао лъайкьей, гьезулъ гьеб лъай практикаялда х1алт1изабизе бажари ва ругьунлъи лъугьинаби, дунялалдехун материалистияб бербалагьи бижизаби.

Авар литературияб мац1алъул кьуч1 ккола болмац1, амма литературияб мац1 бечелъизе к1вар бугеб маг1данльун ккола киналго диалектал ва наречиял. Цогидал мац1азго г1адин, авар мац1алъги г1аммаб куцалда т1олго маг1арулазул рух1ияб бечелъи жанибе бачуна.

Ахираб заманалда г1исинал миллатазул мац1ал церет1еялде ц1ик1к1араб к1вар кьолеб буго. Гьел миллатазул рук1а-рахъин цебет1еялдаго цадахъ, гьезул мац1алги бечелъула, церет1ола ва хадубккунги гьел церет1езаризе руго.

Школалда авар ма1 мальиялда цереч1арал масъалаби.

Авар мац1 школалда лъазабиялда цереч1арал масъалабилъун ккола: ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби, пасих1го ц1али камиллъизаби ва каламалъул культура борхизаби.

Школалда авар мац1 малъиялъул мурад буго: ц1алдохъабазе фонетикаялъе, лексикаялъул, раг1и лъугьинальул ва хисиялъул, грамматикаялъул, стилистакаялъул х1акъалъулъ лъайщвей, жамг1ияб г1умруялда жаниб гьелъул к1вараллъул х1акъалъулъ баянал кьей, бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул иш камиллъизари, лъималазул раг1ул нахърател бечелъизаби.

V - IX классазда авар мац1альул курсалъул г1уц1и Рахьдал мац1алъул программаялда рекъон, V - IX классазда ц1алдохъабазда малъизе ккола фонетика, графика, лексика, раг1и лъугьин, грамматика (морфология, синтиксис). Гьединго ц1алдохъабазда лъазе ккола стилистикаялъул ва мац!алъул х!акъалъулъ г1аммал г1елмиял баянал. Ц1алдохъаби ругьунлъизе ккола бит1ун хъвазе, бит1ун ц1ализе, калам г1уц1изе ва лъалхъул ишараби лъезе.

Авар мац1алъул материал гьадин бикьун буго: V, V1 ва VII классазда малъула фонетика, лексика, раг1и лъугьин, морфология ва бит1унхъвай. Синтаксис лъазабула VIII - IX классазда. Амма синтаксисалъул ва лъалхъул ишарабазул х1акъалъулъ бищун г1адатал (авалиял) баянал V классалдаго кьола, морфологияб курс синтаксисалъул кьуч1алда лъазабизе, калам цебет1езабиялъул ва пунктуациялъул х1алт1аби гьаризе рес бук1ине. Гьел церехун рехсарал рахъазул х1исабги гьабун, программаялда материал линейно-ступенчатый принципалда рекъон кьун буго. Гьединаб принципги кьоч1ое босун, «лексика», «раг1и льугьин», «предметияб ц1ар» г1адал темаби V ва VI классазда, «глагол» V, VI ва VII классазда кьун руго. «Бит1араб ва хъвалсараб калам» абураб тема V ва IX классазда малъулеб буго. Хут1арал темаби цадахъго малъизе рихьизарун руго. Такрарлъулел темаби хадусел классазда малъула гьваридго ва г1ат1идго. Гьединго программаялда дандч1вала байбихьул классазда лъималаз лъай- хъвай гьабурал темабиги. Гьединал темаби г1ат1идго малъизе ккола. Программаялда т1олабго материал кьун буго лъималазул г1елазул хаслъабиги х1исабалде росун . Ц1алдохъабазул калам цебет1езаби ва гьел пасих!го ц!ализе ругьун гьари.

Школалда авар мац1 малъиялъ ц1алдохъабазул логикияб пикру ва калам цебет1езабула.

Калам цебет1езабиялъе цоцада хурхараб лъабго нух буго.

Калам цебет1еялъул т1оцебесеб нух буго авар мац1алъул дарсазда лъималазул раг1ул нахърател бечед гьаби.

Авар мац1алъул дарсазда лъималазул раг1ул нахърател бечед гьабула бат1и-бат1иял словариял х1алт1абаздалъун, учебникалда ругел ругьунлъиялъул х1алт1абазул текстаздалъун, к1алзул ва хъвавул изложенияздалъун, сочиненияздалъун.

Ц1алдохъабазулгун словарияб х1алт1и гьабулелъул, гьел, жалго жидедаго ч1ун, рич1ч1уларел раг1аби ратизе, гьезул магТна учителасда гьикъизе ругьун гьари, словараздаса бит1ун пайда босизе лъай - бищунго к1вар бугел х1алт1абилъун ккола.

Калам цебет1езабиялъул к1иабилеб нух буго авар литературияб мац1алъул раг1аби лъугьиналъул, гьел дандраялъул, предложениял г1уц1иялъул, бит1ун ц1алиялъул ва гь. ц. нормаби лъай. Гьеб рахъалъ программаялда (жиб-жиб темаялъул к!иабилеб пунктaлда гъоркь) ч1ванкъог1ун бихьизабун буго щибаб классалда лъималазе щвезе кколеб лъайги лъугьине кколеб бажариги.

Калам цебет1езабиялъул лъабабилеб нухги буго авар мац1алъул дарсазда бат1и-бат1ияб темаялъул ва жанралъул материалазда т1асан ц!алдохъаби к1алъазе ругьун гьари.

Калам г1уц1изе ц!алдохъаби ругьун гьариялъе лъик1алан заманги бихьизабун буго. (Авар мац1алъе рихьизарурал саг1тазул щуго бут1а гьабун цо бут1а). Калам г1уц1изе ругьун гьари ц1ик1к1араб к!вар бугеб иш бугелъул. гьелъие мац1алъул программаялда жиб-жиб классалъе бат1аго темабиги кьун руго.

Ц1алдохъанасда лъазе ккола текстaлда т1ад х1алт1изе, гьелъул аслияб пикру батизе, къокъаб ва г1ат1идаб план г!уц1изе, гьелда рекъон материал тартибалдеги ккезабун, (бицунги хъванги) изложение т1обит1изе.

Авар мац1алъул дарсазда к1вар кьезе ккола ц!алдохъабазул к1алзул монологияб калам камиллъизабиялде. Гьелъие г!оло ц1алдохъаби т1амизе ккола бат1и-бат1иял темабазда т1асан к1алъазе.

Т1олабго лъаг1алида жанир гьарурал х1алт1абаздалъунги, изложенияздалъунги, сочинениялдалъунги ц1алдохъабазулъ бит1араб к1алзул ва хъвавул калам г1уц1иялъул бажари лъугьине буго.

Изложениязе текстал ва сочинениязе темаби т1аса рищулеб мехалъ, гьел тарбия кьеялъул ва г1елмияб рахъалъан дандекколел рук1ине ккола.

Ц1алдохъабазул калам цебег1езабиялъе бихьизабураб лъабабго нухалъ гьезул каламалъулъ дандч!валел г1унгут1аби ва гъалат1ал т1аг1инаризе квербакъула.

Ц1алдохъабазул калам цебет1езабиялда бухьараб буго пасих!го ц!ализе лъазабиялъул ишги.

Пасих1го ц1алиялъул ругьунлъаби камиллъизаризе художествиял текстал (хабар, маргьа, кеч1) росула.

Пасих1го ц!ализе лъимал ругьун гьариялъе синтаксис лъаялъулги к1удияб к1вар буго. Гьелъ рес кьола калам камил гьабизе ва цебет1езабизе.

Бит1унхъваялъул рахъалъ бажари борхизабула, бат1и-бат1иял тайпаялъул (г1инзулаб, берзулаб, кант1изариялъулаб, баян гьабиялъулаб, творческияб г1адал) диктантал гьарун.

Авар мац1алъул дарсазда цоги предметазулгун бухьен

Школалда ц1алдохъабаз аслияб куцалда лъазабула литературияб мац!. Гьединлъидал щулияб бухьен бук!ине ккола адабияталъул курсалъулгун. Гьениб к1вар кьезе ккола художествиял асаразде. Гьелъ рес кьола мац!алъул цо-цо хаслъаби цереч1езаризе, раг1аби х1алт1изариялда, грамматикиял формабазда, бат1и-бат1иял синтаксисиял г1уц1абазда, текстaлъул бут!абазул ва предложениязул бухьеналъул къаг1идабазда, калам х1алт1изабиялъул бат1и-батТиял рахъазда хурхарал суалал баян гьаризе.

К1удияб к1вар буго г1урус мац1алъулгун бухьен кквеялъулги. Гьелъги рес кьола к1иябго мац1алъул грамматикиял г!аммал ва хасал рахьал ч1езаризе, ай цого классалда гьеб к!иябго лъазабулелъул, гьезул дандекколелги кколарелги рахъазул х1исаб гьабун, дарскьей чара гьеч!еб методикияб къаг1идалъун ккола. Гьебго абизе бегьула школалда лъазабулеб къват1исеб пачалихъалъул мац!алъул х1акъалъулъги.

Авар мацI 5 класс

№	Дарсил тема	Чан саг1ат	Рокъобе хIалтIи	Плпналъулаб къо- моц1	Х1ужжаялъулаб къо- моц1
1	Раг1ул г1уц1и. К1ирекъарал х1арпал	1	§ 1 гьум. 5-6 § 3 гьум. 7 5-6 предложение г1уц1изе	08.09	
2	Каламалъул бут1аби. Предметияб ц1ар.		§ 4-6 гьум 8-9	22.09	
3	Прилагательное Ц1арубак1	1	§ 7-8 х1. 29 гьум. 12	29.09	
4	Глагол. Раг1абазул диктант	1	§ 9-11 гьум. 12-14	06.10	
5	Диктант. Гъалбац1ги гьойги	1	Малъараб материал такрар гьаби	13.10	
6	Синтаксис ва пунктуация Раг1абазул дандрай. Диктанталъул анализ	1	§ 12 гьум.19 х1. 44	20.10	
7	Предложение. Раг1абазул диктант. Хабарияб, суалияб ва т1алабияб предложение. Ах1ул предложение	1	§ 13 гьум 20-24 § 15-16 х1. 70 гьум. 28	27.10	
8	Предложениялъул членал. Подлежащее. Сказуемое	1	§ 16 х1. 85 гьум. 34 § 17 х1. 106 гьум. 40	10.11	
9	Бит1араб дополнение. Определение	1	§ 18 х1. 113 гьум. 42 § 19, гьум. 43 х1. 125 гьум. 45	17.11	
10	Хъвалсараб дополнение	1	§ 20 гьум. 46 х1. 132 гьум. 48	24.11	
11	Х1ал. Раг1абазул диктант	1	§ 21 х1. 143 гьум. 51	01.12	
12	Т1ирит1ич1ел ва т1ирит1арал предложениял	1	§ 22 х1. 148 гьум. 53	08.12	
13	Тайпа цоял членалгун предложениял	1	§ 23 х1. 167 гьум. 58	15.12	
14	Хит1аб	1	§ 24 гьум. 59-63	22.12	

15	Контролияб диктант.	1	Малъараб материал такрар гьаби	29.12	
16	Г1адаталги жураралги предложениял	1	§ 25 х1. 199 гьум. 69	12.01	
17	Бит1араб калам. Диалог	1	§ 26 х1. 215 Суалал гьум. 77	19.01	
18	Фонетика ва графика. Каламалъул гьаркьал ва гьел лъугьунеб куц	1	§ 28 гьум. 79-80	26.01	
19	Рагьарал ва рагьукъал гьаркьал	1	§ 29 х1. 239 гьум. 86	02.02	
20	Алфавит. Е,Ё,Ю,Я х1арпал. Ъ ва Ь	1	§ 30 гьум. 89-93 § 31 гьум. 93-95 х1. 259 гьум. 96 § 32 гьум. 96-97	09.02	
21	Изложение. Калам цебет1езаби. Ясги ц1ц1еги	1	Малъараб материал такрар гьаби	16.02	
22	Слог ва раг1и бикьун боси .Ударение. Раг1ул фонетикияб разбор гьаби	1	§ 33 гьум. 98-101 х1. 269 гьум. 100 § гьум. 10534 Суалал	02.03	
23	Лексика. Лексикаялъул х1акъалъулъ бич1ч1и. Раг1ул маг1на	1	§ 35 х1. 283 гьум. 108	09.03	
24	Эркенаб диктант. Гъалбац1ги гьойги	1	Малъараб материал такрар гьаби.	16.03	
25	Цо маг1наялъул ва г1емер маг1наялъул раг1аби Раг1ул бит1араб ва хъвалсараб маг1на	1	§ 38 х1 305 гьум. 116	23.03	
26	Омонимал. Синонимал.Антонимал.	1	§ 39 х1. 312 гьум. 117 § 40 х1. 316	06.04	
27	Раг1и хиси. Раг1и лъугьин	1	§41 х1.325 гьум. 121	13.04	
28	Раг1ул ахир ва аслу .Раг1ул кьибил. Суффикс	1	§ 42 гьум. 122,123 §43 х1. 340 гьум. 125 §44 х1. 351 гьум. 128	20.04	

29	Раг1ул кьибилалъулъ гьаркьазул хиси.Рагьарал гьаркьал хиси Рагьукъал гьаркьал хиси. Раг1аби лъугьин	1	§48 х1. 380 гьум. 135 Суалал гьум. 136	27.04	
30	Морфология. Предметияб ц1аралъул грамматикиял г1аламатал Предметиял ц1арал предложениялъул членаллъун х1алт1изари. Хасал ва г1аммал ц1арал	1	§49 х1. 387 гьум. 139 §50 х1. 406 гьум. 143	04.05	
31	Предметияб ц1аралъул жинс.Предметияб ц1аралъул форма	1	§52 х1.424 гьум. 149 §53 х1.435 гьум.153	11.05	
32	Глагол. Г1аммаб баян.Рухьарал ва т1адч1арал глаголал Жинсиял ва жинсиял гурел глаголал. Глаголияб ц1ар	1	§54 гьум. 157-162 §55 х1.464 гьум. 164 §56 гьум. 165-166 §57 х1.473 гьум. 167	18.05	
33	Глаголалъул заманаби. Араб ва бач1унеб заманалъул глаголал. Г1ахьалаб ва гьанже заманалъул глаголал	1	§58, 59, 60 гьум. 169-173 §60, 61 х1.500 гьум. 176	25.05	
34	Контролияб диктант. Т1абиг1иял бечелъабаздаса бит1ун пайда босизе	1			

V классалъул ц1алдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял т1алабал. Ц1алдохъабазда лъазе ккола:
раг1ул бит1араб ва хъвалсараб, г1емер ва цо маг1на бук!ин, омонимал, синонимал ва антонимал; раг1ул фонетикияб, морфологияб ва г1уц1иялъул разбор гьабизе; бат1и-бат1иял тайпабазул г1адатал предложениял г1уц1изе;
г1адатал предложенияздаса союзаздалъунги союзал гьеч1огоги журарал сок1к1арал предложениял г1уц1изе; кьолболъ хиси кколел предметияз ц!аралдул г1емерлъул форма бит1ун лъугьинабизе.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

Орфографиялъул рахъалъан: г1адамазул ва географиял ц1аразулъ, къват1азул, байданазул ва пачалихъиял байрамазул ц1аразулл к1удияб х!арп хъвазе;

т1ахьазул, газетазул, журналазул, суратазул, кинофильмабазул, литературиял асаразул ц1аразул бет1ералда к1удияб х!арп хъвазе ва кавычкаби лъезе;

Пунктуациялъул рахъалъан: хит1абазулъ лъалхъул ишараби лъезе; журарал сок1к1арал предложениязулъ запятаял лъезе; тайпа цоял членазулъ ва бит1араб каламгун предложениялъулъ лъалхъул ишараби лъезе. **Орфоэпиялъул рахъалъан:** геминатал ва лабиалиял гьаркьал бит1ун рахъизе; бак1алъул диалекталде дандеккун литературияб мац1алъулъ ругел бат1и- бат1иял гьаркьал бит1ун рахъизе. **Калам г1уц1иялъул рахъалъан:**
тексталъул тема ва аслияб пикру ч1езабизе; хабарияб тексталъул г1адатаб план г1уц!изе; дурусго ва къокьго хабариял текстал рицине ва хъвазе; бихьизабураб темаялда т1асан сочинение хъвазе;

жинцаго гьабураб х1алг1ул х1акъалъулъ хабар хъвазе ва бицине;

жиндирго пикру баянго, дурусго бицине, берцинго хъвазе, х1ажат гьеч1еб такрарлъи биччангут1изе, жиндирго каламалъулъ лексикиял синонимал х1алт1изаризе.

Тематический план по родной литературе 5 класс (аварский)

№	Тема	часы	Наглядный материал	Домашнее задание	По плану	Фактич.
1	Ц1алдохъабазе хит1аб. Халкъияб к1алзул гьунар.	**1**	Халкъиял к1алзул гьунаралъул ц1иял асарал; халкъияб бицен щиб кколебали; маргъа щиб кколебали к1алзул гьунаралъул г1исинал асарал.	Гьум 3-6	06.09	
2	Раг1ул искусство х1исабалда адабияталъул х1акъалъулъ авалияб баян. **«Ганч1ил вас»**	**1**	Ц1алдеялъул к1вар рагьи.Литература рагlул исскуство букlиналъе баян кьей.	Гьум 8-10	13.09	
3	«Лъабго гьунар гьабурав бах1арчи»	**1**	Гlажаибал ишазул хlакъалъулъ маргъабазе баян кьей.Маргъаялъул аслияб бутlаби къокъго рицине ругьун гьа	Гьум 14-20	20.09	
4	Дир сонал т1икъваялда хъван руго	**1**	Бац1илги царалги ц1аказда гъоркь щал нилъеда рихьизе кколел	Гьум 21-23	27.09	
5	«Кьурулъ хут1арав Г1али»	**1**	Пасих1го ц1ализе	Гьум 25-28	04.10	
6	Биц анк1аби Кицаби ва абиял	**1**	Биц анк1абазул хаслъи ва к1вар рагьи. Биц анк1аби ч1вай - каламалъул култуоа борхиялъе аслияб шарт1лъун бук1ин	Гьум 29-37	11.10	
7	Лъараг1азул халкъияб кеч1 (Янгъизасул кеч1)	**1**	Къокъаб х1асил бицине ругьун гьари	38-40	18.10	
8	Литературиял маргъаби Ц1адаса Х1амзат **« Гъалбац1ги г1анк1ги»**	**1**	Коч1одалъун хъвараб асар бит1ун, чвахун, раг1ун ц1ализе ц1алдохъаби ругьун гьари. гьижаялъул коч1ол г1уц1иялъе авалияб баян кьей ва аллитерациялъулгун лъай-хъвай гьаби.	Гьум 47-49	25.10	
9	«Гъалбац1ги г1анк1ги»	**1**	Г1адатаб анализалдалъул кумекалдалъун зулмучиясул ахир хвалдалъун лъуг1улеблъи	Гьум 50-54	15.11	

10	Г1абдулмажид Хачалов **«Шахламаз»**	**1**	«Бах1арчи хъабчилъ ватула» абураб кици – маргъаялъул аслияб маг1на бук1ин.	Гъум 57-63	22.11	
11	Г1абасил Мух1амад **«Ч1ибирикъ»**	**1**	Къокъаб х1асил бицине ругьун гьари	Гъум 64-70	29.11	
12	Г1абасил Мух1амад **«Ч1ибирикъ»**	**1**	Къокъаб х1асил бицине ругьун гьари	Ц1ализе 71 - 76	06.12	
13	19 г1асруялда авар адабият. Инхоса Г1алих1ажияв **«Бечедал чаг1азде»**	**1**	Жиндирго зах1маталдалъун бет1ербахъи гьабулев исанасул сахаватлъи ва рек1ел бечелъи бихьизаби. Ц1алул бажари камиллъизаби. Аллитерациялъулгун практикияб лъай-хъвай гъварид гьаби.	Гьум 84-86	13.12	
14	Эпитеталъул х1акъалъулъ баян Элдарилав **«Хъуру - хъара»**	**1**	Рит1ухълъи гьеч1олъи шаг1ирас каки бич1ч1изаби. 19 г1асруялъул ахиралда мискинал маг1арулазе т1ад чаг1азул бук1араб зулму ц1алдохъабазе рагьи.	Гьум. 87-90	20.12	
15	Калам цебет1езаби	**1**		Малъараб материал такрар гьаби	27.12	
16	Кочхюралдас Саг1ид **"Милъиршо"**	**1**	Ц1алул бажари борхизаби. Т1абиг1аталъул берцинлъи - милъиршо.	Гьум 92-95	17.01	
17	Абут1алиб Гъапуров **«Дир г1умру»**	**1**	Дандекквеялъе баян кьей. Раг1ул бит1арабги хъвалсарабги маг1наялъул х1акъалъулъ авалияб бич1ч1и.	Гьум 96 - 103	24.01	
18	**«Дир г1умру»**	**1**	Художествиял деталазул кьуч1азда г1адатаб анализ гьабизе малъи.	Гьум 104 - 108	31.02	
19	Г1азиз Иминагъаев **«Х1алт1ухъанасул г1умру»**	**1**	Ц1алул бажари борхизаби, кочол роцен такрар гьаби. Г1адатаб анализалъул кумекалдалъун гьардухъанаб г1ум	Гьум 110 - 112	07.02	

20	Ц1адаса Х1амзат «Гьудуллъи лъилгун кквелеб»	**1**	Т1ехь рух1ияб бечелъи бук1ин, ва гьелъулгун гьудуллъи кквеялъул пайда ц1алдохъабазда	Гьум 115 - 116	14.02	
21	Мух1амад Шамхалов **«Зурмихъабазул нохъода»**	**1**	Литературиял героясул х1акъалъулъ баян г1ат1ид гьаби. Анализалъул кумекалдалъун гьудуллъиялъул закон бич1ч1иялде лъимал рачин. Лъималазулъ сахаватаб г1амал куцай.	Гьум 117- 124	21.02	
22	«Зурмихъабазул нохъода»	**1**	Литературиял героясул х1акъалъулъ баян г1ат1ид гьаби. Анализалъул кумекалдалъун гьудуллъиялъул закон бич1ч1иялде.	Гьум 125 - 132	28.02	
23	Мух1амад Сулиманов «Х1инкъараб сапар»	**1**	Диалогалъул х1акъалъулъ баян кьей лъималазул ц1али дурус гьаби	Гьум 136- 146	07.03	
24	«Х1инкъараб сапар»	**1**	Набилги Самилги ц1аралдасан х1асил бицине лъай. Лъималазул гьудулъи к1удияб къуват бук1ин бихьизаби.	Гьум 147 - 156	14.03	
25	Расул Х1амзатов **«Вера Васильевна»**	**1**	Пасих1го ц1алиялъул бажари камил гьаби. Халкъазул гьудуллъи гучаб къуват бук1ин баян	Гьум 159- 165 1	21.03	
26	Расул Х1амзатов **«Маша»**	**1**	Художествияб асаралда жаниб гагаралъул к1варалъул авалияб баян кьей. Ват1ан хиралъиялъул асар лъималазулъ.	Гьум 166 - 168	04.04	
27	Г1абдулмажид Хачалов «Т1аса лъугьа, гьалмагъ майор»	**1**	Художествияб асаралда жаниб гагаралъул к1варалъул авалияб баян кьей. Ват1ан хиралъиялъул асар лъималазулъ ц1ик1к1инаби	Гьум 170 - 178	11.04	
28	Фазу Г1алиева "Рии т1ад бан буго дир т1алъелалда **"Муг1алим"**	**1**	Ц1алул бажари борхизаби. Т1абиг1аталде ва Ват1аналде рокьи	Гьум 180- 185	18.04	
29	Мух1аммад Абдулх1алимов **«Инсул мина»**		Ц1алул бажари борхизаби. Т1абиг1аталде ва Ват1аналде рокьи	Гьум 186 - 195	25.04	
30	Абулмуслим Джафаров **«Сих1ираб ци»**	**1**	Литературияб мац1алъул т1алабазда рекъон худ. текст	Гьум 201- 206	16.05	

			бит1ун ц1ализе ругьун гьари.			
3 1	Кадрия Темирбулатова «Дир лъимерлъиялда хиял бук1ана»	**1**	Литературияб мац1алъул т1алабазда рекъон худ. текст бит1ун ц1ализе ругьун гьари.	Гьум 208 - 209	23.05	
3 2	Ц1адаса Х1амзат «К1иго кетуги церги»	**1**	Литературияб мац1алъул т1алабазда рекъон худ. текст бит1ун ц1ализе ругьун гьари	Гьум 211 - 213	30,05	
3 3	Классрун къват1исеб ц1али. Муса Мух1амадов « х1анч1ил Ват1ан»	**1**	Дандекквеялъул х1акъалъулъ авалияб баян кьей. Ц1алул бажари борхизаби.	Ц1али		
3 4	Калам цебет1езаби			Малъараб материал такрар гьаби		

Авар мацI 6 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саг1тазул къадар	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Программаялъулаб къо-моц1	Х1ужжаялъулаб къо-моц1
1	Авар мац1алъул х1акъалъулъ къокъаб баян	1	1. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби; 2. 6 кл. авар мац1гун лъай-хъвай гьаби	Х1. 1, гьум. 3 (рек1ехъе)	05.09	
2	Лексика ва фразеология. 5 абилеб классалда малъараб лексика такрар гьаби	1	1. Лексикаялъул х1акъалъулъ баян такрар гьаби; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц	§1 Х1.5 гьум. 9	12.09	
3	Киназго х1алт1изарулел раг1аби. Диалектикиял ва пишачилъиялъул раг1аби	1 1	1. Лит. мац1алъе баян кьезе; 2.Раг1ул аслияб маг1на бици 3. Диалектикиял ва пишачилъиялъул раг1абазе баян кьезе; 4. К1алзул ва хъвавул к/ц	§2 Х1.4 гьум. 11 §3 Х1.4 гьум. 13	19.09	
4	Цогидал мац1аздаса рач1арал раг1аби. Ц1иял ва басралъарал раг1аби	1 1	1. Ц1алдохъабазул лъай-хъвай гьабизе цогидал мац1аздаса рач1арал раг1абигун; 2. Г1урус мац1алдаса рач1арал раг1абазул бит1ун -хъваялъул х1акъалъулъ бич1ч1и кьезе. 3. Ц1иял ва басралъарал раг1абазул х1акъалъулъ бич1ч1и кьезе; 4. Ц1алдохъабазул к/ц	§4Г1урус мац1алдаса рач1арал раг1аби хъвазе (20)§5 Х1.4гьум. 17	26.09	
5	Фразеология. Сочинение Муг1рузда бет1ербахъи	1 1	1. Фразеологиялъул ва фразеологиял сверелазул х1акъалъулъ баян кьезе; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц 3. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва пунктуациялъул бажари лъазе;	§6,Х1.5 гьум. 20 Малъараб материал т/гь	03.10	

6	Раг1и лъугьин. Морфологияб къаг1идаялъ раг1и лъугьин: ***суффиксазул кумекалдалъун***	1	1. Сундул кумекалдалъун раг1и лъугьунеб бици; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц 3. Морфологияб къаг1идаялъ раг1и лъугьунеб куц бихьизаби; 4. Авар мац1алда суффиксазул кумекалдалъун раг1аби лъугьин бихьизаби ва бич1ч1изаби 5.Суффиксазул кумекалдалъун раг1аби лъугьинаризе лъазе:	§7 Х1.4 гьум. 22 §8 Х1.6 гьум. 26	10.10	
7	***К1иго раг1и, яги к1иго кьибил жубан раг1аби лъугьин. Бак1алъул г1адамал рихьизарулаго, раг1ул кьибил хисиялдалъун***	1	1. К1иго раг1и, яги к1иго кьибил жубан лъугьарал раг1абазулгун бит1ун - хъваялъул лъай-хъвай гьаби; 2.Бак1алъул г1адамал рихьизарулаго, раг1ул кьолбол кинаб хиси кколеб бихьизаби: 2. К1алзул ва хъвавул к/ц	§8 Х1.5 гьум. 27 §8 Х1.2 гьум. 28	17.10	
8	***Цо каламалъул бут1а цогиялъул бак1алда х1алт1изаби*** Журарал къокъ гьарурал раг1аби. Раг1абазул диктант	1	1. Каламалъул бут1аби такрар гьари; 2. Каламалъул бут1абазул дандеккей; 3.Кинаб мац1алдаса нилъехъе къокъ гьарурал раг1аби рач1арали бицине; 4. К1алзул ва хъвавул к/ц	§8 гьум. 29-30 § 9 гьум 31-34. К/с гьум.35	24.10	
9	Калам цебет1езаби Изложение. Руз	1	1. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул к/ц 2. Ц1алдохъаб. рузиде бугеб бербалагьи хисизаби; гьелъул г1адамазе бугеб пайда	Изложениялъе хъвазе.	14.11	
10	Морфология вабит1унхъвай. Предметияб ц1ар. Предметияб ц1аралъул цолъул ва г1емерлъул	1	1.Цебе малъараб материал такрар ва гъварид гьаби; 2. Падежал такрар гьари; 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§10Х1 5 гьум 38Х1 5 гьум 42	21.11	

	форма такрар гьаби					
11	Бак1алъул падежал	1	1. Падежазул ахиразул бит1унхъвай малъи; 2. Предметиял ц1арал падежазде сверизаризе ругьун гьаризе; 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§11 гьум 47-48	28.11	
12	Предметияб ц1аралъул г1емерлъул форма Г1емерлъул формаялде пр. ц1ар падежазде свери.	1	1.Пред. ц1ар такрар гьаби; 2.Пред. ц1аралъул г1емерлъул формаялъе г1аммаб баян кьезе; 3.Г 1емерлъул формаялъул пр. ц1арал падежазде сверизе гьаризе ругьун гьаризе; 4. К1алзул ва хъвавул к/ц	§12Х1 5 гьум 50 §13 Х1 7 гьум 52	05.12	
13	Предметияб ц1аралъул суффиксал	1	1. Предметиял ц1арал лугьизаризе х1алт1изарулел суффиксазе баян кьезе; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 14Х1 6 гьум 55	12.12	
14	Журарал предметиял ц1арал ва гьезул бит1унхъвай	1	1. Журарал пр. ц1арал кин лъугьунелали рихьизари; 2. Журарал пр. ц1аразул бит1унхъвай малъи: 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 15 гьум 55-56	19.12	
15	Контролияб диктант	1	1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъулаб ва пунктуациялъулаб лъай щиб даражаялда бегебали хал гьаби	Малъараб материал такрар гьаби	26.12	
16	Предметияб ц1аралъул морфологияб разбор. «Нижер класс». Ругьун гьариялъул сочинение	1	1. Морфологияб разбор гьабизе ругьун гьари; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц; Гьудул гьалмагълъиде рокьи ц1ик1к1инаби. 3. Диктанталъул анализ гьаби.	Сочинение хъван лъугьинабизе. К/с гьум. 59	16.01	
17	Прилагательное	1	1. Прилагательное к/б х1исабалде г1аммаб баян кьезе; 2. Пр. членал такрар гьари 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 17 Х1 3 гьум 61	23.01	

18	Качествиял прилагательноял Гьоркьоблъиялъу-лал прилагательноял	1	1.Качествиял прилагательноязе баян кьезе; 2. К1алзул ва хъвавул к/цКачествиялги гьоркьоблъиялъу-лалги прил. гьоркьоб бугеб бат1алъи бихьизаби; 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§18Х1 5 (лъ.) гьум 63 §19Х1 4 гьум 65	30.01	
19	Прилагательноял лъугьунеб куц. Предметияб ц1арлъун лъугьарал прилагательноял падежазде свери. Г1урус мац1алдаса рач1арал прилагательноя-зул бит1унхъвай	1	1.Авар мац1алда прилаг. лъугьунел къаг1идабазулгун лъай-хъвай гьаби; 2.Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъулаб лъай щиб даражаялда бугебали хал гьаби; 3Пред. ц1арул бак1алда х1алт1изарулел прилаг. падежазде сверизе ц1алдохъаби ругьун гьари; 4.Г1урус мац1алдаса раг1арал прил-зул бит1ун хъваялъул х1акъалъулъ баян кьей; 5. К1алзул ва хъвавул к/ц	§20Х1 4 гьум 67 §21Х1 6 (лъ.) гьум 71 § 22Х1 4гьум 73	06.02	
20	Прилагательноялъул разбор. Сочинение «Нижер хъизан»	1	1.Прилогательно-ялъул разбор гьабизе ругьун гьари; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц 3. Эбел-инсуде яцал вацазде бугеб рокьи ц1ик1инаби	Сочинение лъугьинабизе §23К/сгьум 75	13.02	
21	Рик1к1ен. Рик1к1еналъул г1уц1и. Раг1абазул диктант	1	1.Рик1к1еналъул х1акъалъулъ баян кьей; 2. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул лъай борхизаби; 3. Рик1к1еналъул г1уц1иялъул х1акъалъулъ баян кьей; 4. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва пунктуациялъул лъай щиб даражаялда бугебали хал гьаби; 5. К1алзул ва хъвавул к/ц	§24 Х1 5 гьум 78 § 25 Х1 3 гьум 79	20.02	
22	Рик1к1еналъул разрядал	1	1. Рик1к1еназул разрядазулгун ц1алдохъабазул лъай-хъвай гьабизе; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 26 Х1. 3 Гьум. 83	27.02	

23	Иргадул рик1к1ен Рик1к1еналъул бит1унхъвай	1	1. Иргадул рик1к1ен кин лъугьунебали бихьизаби; 2. К1алзул ва хъвавул к/ц 3.Х1алт1аби хъвай 3.Рик1к1ен такрар гьаби; 4. Рик1к1еналъул бит1унхъвай малъи; 5. К1алзул ва хъвавул к/ц	§ 27 гьум 86 § 28 гьум 88-89	06.03	
24	Рик1к1енал падежазде свери Рик1к1еналъул морфологияб разбор. Раг1абазул диктант	1	1. Рик1к1енал падежазде сверизе ругьун гьари; 2. Ц1алдохъаби рик1к1еналъул морфологияб разбор гьабизе ругун гьари; 2. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул лъай щиб даражаялда бугебали хал гьаби; 3. К1алзул ва хъвавул к/ц	§29 гьум 91-92 §30 К/с гьум. 94	13.03	
25	Ц1арубак1. Ц1арубак1азул маг1на. Ц1арубак1азул разрядал Ц1арубак1ал падежазде свери	1	1. Ц1арубак1алъе к/б х1исабалда г1аммаб баян кьезе; 2.Ц1арубак1алгун предложениял г1уц1изе ругьун гьари; 3.Ц1алдохъабазул ц1арубак1азул разрядалгун лъай-хъвай гьаби; 4. Ц1арубак1ал каламалъулъ х1алт1изаризе лъай; 5. Мисалал рачи. 6. Ц1арубак1ал падежазде сверизе ругьун гьари; 7. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 31 Х1 8гьум 97 §32 Х1 2 гьум 99 § 33 гьум 100-103	20.03	
26	Ц1арубак1азул бит1унхъвай Ц1арубак1азул морфологияб разбор.	1	1. Ц1арубак1 такрар гьаби; 2. Ц1арубак1азул бит1унхъвай малъи; 3.Морфологияб разборалъул тартиб лъай; 4.Калам цебет1езаби	§ 34 гьум 104 К/с 107-108	03.04	
27	Причастиялъул маг1на Причастиялъул грамматикиял г1аламатал.	1	1.Причастиялъул х1акъалъулъ баян кьезе; 2. Причастиялдаги прилагательноял-даги гьоркьоб бугеб бат1алъи бихьизаби. 3.Причастиялъул гр. г1аламатазул бици; 4. Калам цебет1езаби	§35Х1 5 гьум 110 § 36 гьум 110-111	10.04	

28	Предложениялда жаниб причастие. Раг1абазул диктант	1	1. Причастие такрар гьаби; 2. Предложениялъул членал такрар гьари; 3. Предложениялда жаниб причастие щиблъун ккун бук1унебали малъи; 4. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул лъай борци 5.Ц1алдохъабазул калам цебет1езаби	§ 37 Х1 5 гьум 114	17.04	
29	Причастияб сверел	1	1. Причастияб сверелалъе баян кьезе; 2. Калам цебет1езаби	§ 38 гьум 117	24.04	
30	Причастиялъул заманаби Причастие падежазде свери Причастиялъул разбор	1	1. Заманаби такрар гьари; 2. Причастие такрар гьаби; Причастие падежазде сверизе ругьун гьари; 3. Морфологияб разбор гьабизе лъазе; 4.Калам цебет1езаби	§ 39Х1 8 гьум 121 § 40Х1 5гьум 123 §41 К/с Гьум. 124	08.05	
31	Деепричастие. Деепричастие глаголалъул хасаб форма Деепричастиялъул грамматикиял г1аламатал.	1	1.Деепричастиялъе баян кьезе; 2. Деепричастие глаголалъул хасаб форма бук1ин бици; 3.Деепричастиелъул грамматикиял г1аламатазул бицине; 4. Калам цебет1езаби	§ 42 Х1 5 гьум 126 § 43Х1 2 гьум 128	15.05	
32	Предложениялда жаниб деепричастие Деепричастиялъул заманаби	1	1. Предложениязулъ членал такрар гьари; 2.Предложениязулъ деепричастие батизе лъазе 3.Деепричастие заманабазде хисизе лъазе; 4. Калам цебет1езаби	§ 44 Х1 3гьум 131 § 45Х1 7гьум 134	22.05	
33	Деепричастияб сверел	1	1. Деепричастияб сверелалъе бич1ч1и кьезе; 2. Калам цебет1езаби	§ 46К/с Гьум 136	29.05	
34	Контролияб диктант. Бобр	1	1. Бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул ц1алдохъабазул лъай борцине	Малъараб материал такрар гьабизе		

VI классалъул ц1алдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял т1алабал

Ц1алдохьабазда лъазе ккола:

цогидал мац!аздаса рач1арал раг1аби, ц1иял ва басралъарал раг1аби, фразеологиял сверелал;

морфологияб къаг1идаялда раг1и лъугьинабизе; цолъул ва г1емерлъул формаялда предметиял ц1арал падежазде сверизаризе;

г1адатаб ва жубараб прилагательное г1уц1изе; иргадул рик1к1еналгун предметиял ц1арал рекъон ккезаризе; причастиял ва деепричастиял лъугьинаризе; раг!ул г1уц!иялъул разбор гьабизе.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола: орфографиялъул рахъалъан: предметияб ц1аралъул суффиксал бит1ун хъвазе; журарал предметиял ц1арал бит1ун хъвазе; бат1и-бат1иял каламалъул бут1абаздаса лъугьарал прилагательниял бит1ун хъвазе;

Рик1к1ен ва ц1арубак1ал биг1ун хъвазе.

Пунктуациялъул рахъалъан:

причастиял ва деепричастиял сверелазулъ лъалхъул ишараби лъезе.

Орфоэпиялъул рахъалъан:

Г1емер лъул формаялда ц1арубак1азул падежиял ахирал бит1ун ц1ализе.

Калам г1уц1иялъул рахъалъан: жубараб план г1уц1изе; бат1и-бат1иял темабазда т1асан хабарияб тайпаялъул текст дурусго ва къокъго бицине;

темаялъул аслияб пикруги х1исабалде босун, сочинениялъе материал данде гьабизе ва гьеб тартибалде ккезабизе;

Авар адабият 6 класс

№	Дарсил тема	аг1тазул къалар	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	ланалъулаб къо-моц1	1ужжаялъулаб къо-моц1
1	Авар адабият ва г1умру	1	1. Лит. асаразул тайпабазул бици; 2. Фальклоралъе г1аммаб баян кьезе; 3. Авар адабияталде рокьи бижизаби.	Гьум 3-6	02.09	
2	Къайицадахъал.	1	1. Халкъияб к1алзул гьунаралъул асаразе баян кьезе; 2. Маргьабазул тайпабазул бици; 3. Рит1ухълъи цебе гьаби- маргьаялъул аслияб мурад бук1ин бич1ч1изаби	Гьум 7-9. Бицине	09.09	
3	Ралъдал чу. Маргьаялъул анализ	1	1. Маргьа ц1али; 2. «Къварилъи бихьич1ого, г1ат1илъи щоларо» - абураб кициялъул маг1на бици; 3. Маргьаялъул анализ гьаби; 4. Гьунар ц1ик1асул ц1ар к1одо гьаби 5. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 9-20. Сурат бахъизе	16.09	
4	Муг1рузул Г1али	1	1. Ц1алул бажари борхизаби 2) К1алзул гьунаралъул асаразде рокьи ц1ик1к1инаби	Гьум 21-25	23.09	
5	Муг1рузул Г1али. Анализ	1	1. Кинаб къимат мац1ихъанлъиялъе халкъалъ кьолеб бугеб бихьизабизе; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 21-27. Кесек рек1ехъе лъазабизе	30.09	
6	Халкъияб к1алзул гьунаралъул асаралъул х1акъалъулъ баян. Г1. Хачалов « Г1акъилаб къадако»	1	1. Халкъиял к1алзул гьунаралъул асаразул бици; 2. Маргьабазул тайпаби такрар гьари 3. Маргьабазде рокьи ц1ик1к1инаби	Гьум 27-30	07.10	
7	Заирбег Г1алиханов.	1	1.Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьезе;	Гьум 35-49	14.10	

	Беццаб сапар Халкъиял маргьабаздаги ва литературияздаги гьоркьоб бат1алъи		2. Сих1ру ва макру рик1к1ад гьабизе кколеблъи бич1ч1изабизе 3. Маргьабазда гьоркьоб бугеб бит1алъи бихьизаби; 4. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 49-51		
8	Г1. Шахтаманов. Халкъалъул ццин	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьезе; 2. Бах1арчилъи ц1алдохъабазулъ бижизаби	Гьум 54-59	21.10	
9	Халкъалъул ццин. Анализ	1	1. «Цо чияс бо г1уц1ула, цо чияс бо биххула», - абураб кициялъул маг1на бич1ч1изаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 54-63	28.10	
10	И. Г1алих1ажияв. «Рицинин цо хабарал». Кицабиял алфазал	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьезе; 2. Ц1алдохъабазул зах1маталдехун бугеб рокьи ц1ик1к1инаби; 3. Бац1ц1адаб, г1ет1 т1ун щвараб маг1ишаталда бугеб баракаталъул бицине 4. Коч1ол анализ гьабизе. 5. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 65-68. 5 рек1ехъе лъазабизе	11.11	
11	Хъ.Мах1муд. Рек1елъ иях1 бугев аск1овег1ан ц1ай	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1алкъалъулъ къокъаб баян кьезе; 2. Чияр зах1мат кваналел макруял чаг1азул къасдал къват1ир ч1вазарун ругеб куц; 3. Ц1ияб г1умру т1аде щолеб бук1ин бихьизабизе шаг1ирасул бугеб рак1ч1ей бихьизабизе.	Гьум 70-73. Рек1ехъе лъазабизе	18.11	
12	Батирай. Бах1арчиясул куч1дул	1	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ баянал кьезе; 2. Батирайил заманаялъ Ват1ан ц1униялъул бук1араб ц1арги к1варги лъазе; Багьадурасул кинаб г1амал-хасият бук1ине кколеб бихьизабизе. 3. Батирайил коч1олаб кламалъул гъварилъи, г1адатлъи,къокълъи. 4. Метафораялъе аслияб бич1ч1и кьезе;	Гьум 74-77. Рек1ехъе лъазабизе	25.11	
13	Ахтиса Х1ажи.		1. ПасихIго, пикру гьабун, асарал цIализе.	Гьум 84-86	02.12	

	«Мискинчияс Г1акълу кьуни», «Цо кагъат бит1е» Къуркълиса Щазал г1умру ва къисмат		2. Асаразда хурхун суалал кьезе. 3. Асаразда хурхун, суалазе жавабал кьезе. 4. Авторасул кинаб бербалагьи асаразул герояздехун бугебали ургъизе. 5. Щиб мурадалда хъвараб асарали пикру гьабизе. 1. Щазал г1умруялъул х1акъалъулъ баян; 2. Г1адамазе наг1ана, кьезе бегьулареблъи бицине ва лъазе; 3. Бечедав вук1иналъ жиндие щоларев васас ячиниланги гуккун, рехун тарай ясалъул кьог1аб къисмат бихьизаби; 4. Рокьи г1азаб, рух1ияб бечелъи рагьизе коч1охъаналъул бугеб гьунар			
14	Йирчи Гъазахъ. «Сибиралдаса кагъат» «Икъбал»	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ баянал; 2. Зулму гьаби, х1ач1лъи лъик1аб г1амал-хасият гьеч1еблъи лъазе; 3.Ват1анги тезабун, Сибиралде рит1арал дагъистаниязул кьог1аб г1умруялъул сурат цебеч1езабун бугеб куц бихьизабизе 4. Туснахъ къот1аразул рижараб ракьалъухъ урхъи бихьизабизе 5. . Бечелъиялде балагьун, чиясул къадру борцунеб социалияб г1уц1иялде авторас г1унт1изабулеб г1айиб бихьизаби	Гьум 78-83	09.12	
15	Калам цебет1езаби.	1	1. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби: 2. Малъараб материал такрар гьаби.		16.12	
16	20 г1асруялъул авар адабият. Ц1. Х1амзат. Г1умру ва адабияб х1аракат Шамил. Чоде бет1ергьанас хъвараб.	1	1. Поэтасул г1умруялъул х1акъалъулъ баянал кьезе; 2.Щ1алдохъабазул рокьи бижизабизе Х1амзатил хъвадарухъанлъиялде; 3. Коч1охъанасул махсара, чода бадибч1вай, г1айибал гьари, гьел гьариялъе 4. Цалул бажари борхизаби 5. Халкъияв багьадурасде бугьтанал лъей, кьуч1 гьеч1ел ч1орал, раг1и рехи-мекъаб иш бугин абураб шаг1ирасул пикру коч1олъ загьирлъи; 6. Шамилил бах1арчияб тарихалъе къимат кьезе;	Гьум 87-92. Гьум 92-94	23.12	

17	Пилги ц1унц1раги	1	1. Жиндирго къуваталде мугъч1вайги гъабун, ч1ух1и бихьизабураб пилалъул мисалалдасан шаг1ирас г1ададамасулъ рекъеч1еб пахруяб ч1ух1и какулеб куц лъай ; 2. Баснялъул насих1ат	Рек1ехъе лъазабизе	30.12	
18	Маймалакги ц1улал устарги Басня	1	1. Жиндир гуреб иш т1аде босарав чи сурулеб куц бихьизаби; 2. Г1амал к1одолъи, рак1ч1ей, хъулухъ гуреб иш бот1роде боси квешаб жо бук1ин лъазе 3. Баснялъул х1акъалъулът баян кьезе; 4. Бит1ун, бич1ч1ун, пасих1го ц1али; 5. К1алзул калам цебет1езаби	Гъум 94-97 Нижер кету. Нижер г1ака. Сочинение лъугьина-бизе	13.01	
19	Заид Х1ажиев. Х1анч1ик1к1ал ц1али	1	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ баянал кьезе; 2. Гогьдари, г1амал к1одолъи-сури бук1ин бихьизаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум 100-106	20.01	
20	Х1анч1ик1ак1ал. Анализ	1	1. Баснялъул анализ гъаби; 2. Ц1одораб х1инч1 х1анч1алъе ин ва цадахъ х1алт1иялдаса щвараб роххел, гагул макрулъи; 3. Х1анч1азул эркенаб зах1матги гагул пахрулъиги бихьизабизе шаг1ирас х1алт1изарурал сипатиял раг1аби ратизе лъай	Гъум 103-110	27.01	
21	Цакьуги циги	1	1. Рек1елъ чаран бук1ин чилъиялъул аслияб шарт1 кколеблъи Цакьулги Цилги мисаладалъун шаг1ирас загьир гьабун бугеб куц; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум 110-113	03.02	
22	Р. Динмух1амаев. Хиянатчи	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъул къокъаб баян; 2. Ват1аналде къо ккараб мехалъ, нахъе къан ч1арав чиясул рогьояб г1умру ва гьелъул кколеб инжитаб ахир бихьизаби;	Гъум 114-128	10.02	
23	Хиянатчи. Хабариял асаразул тайпаби	1	1. Ват1аналъе хилиплъарав чияс жиндирго г1агарлъи, йокьарай яс учузго ричулеб куц бихьизаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби 3. Хабариял асаразе баян кьезе;	Гъум 128-139	17.02	
24	Р. Х1амзатовасул	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян кьезе;	Гъум 140-143	24.02	

	творческияб нух		2. Р. Х1амзатов -ч1ух1и			
25	Россиялъул солдатал. Анализ	1	1. Халкъазда гьоркьоб гьудуллъи, г1адамазе Ват1аналъул хиралъи, рагъухъабазул бах1арчилъи, рух1ияб бечелъи бихьизабун бугеб гьунаралъул бицине; 2. Ц1алул бажари борхизаби 4.Рагъул кинаб сипат –сурат кьун бугебали бицине; 5.Вацлъи щулалъизабизе кколеблъи бихьизабизе; 6. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 143-150 Сурат бахъизе	03.03	
26	Р. Х1амзатов. Къункъраби	1	1. Ват1аналъул намус ях1 ц1унун рагъарал, х1алт1арал бах1арзазе сайгъат гьабураб кеч1 бук1ин лъай; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 151 Рек1ехъе лъазабизе	10.03	
27	Ф. Г1алиева. Дир рахьдал мац1 Сочинение	1	1. Поэталъул г1умруялъул баянал кьезе; 2. Мац1 гьеч1они, гьеч1о миллат. Миллат т1аг1арал къавмал – рух1ияб ицц къараб къулг1а бук1ин бич1ч1изаби 3. Рух1ияб хазина – рахьдал мац1 ц1унеян Фазуца балеб ах1и 4. Авар мац1алде бугеб рокьи ц1ик1к1инаби; 5. Мац1 гьеч1они – гьеч1о миллат; 6. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Гьум 153-157 Сочинение лъугьина-бизе	17.03	
28	Х1. Х1ажиев. Г1алибегил къулг1а. Тексталда т1ад х1алт1и	1	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ кьокъабго баян кьезе; 2. Г1алибегилги гьесул ч1ужу Айизалги г1аданлъи, рек1ел сахаватлъи, адаб х1урматгун инсан к1одо гьавизе бугеб гьунар бихьизабун бугеб куцалъул бицине; 3. Сверухъ бугеб т1абиг1аталдехун херав маг1аруласул бугеб рокьи ва т1алаб 4.К1алзул калам цебет1езаби; 5. Г1аданлъи, адаб-х1урмат гьаби – нилъер аслияб налъи бук1ин	Гьум 158-166. Сурат бахъизе	07.04	

			бич1ч1изаби			
29	М. Г1абдух1алимов Госпиталалъул вас 1-4 бут1а	1	1. Поэтасул г1умруялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьезе; 2. Бах1арчилъи, къвак1и бищун лъик1ал г1амалал рук1ин лъазе; 3. Х1амзатилги Сахратилги гьудуллъи ккей; 4. Лъукъарал солдатаз Х1амзатил эбелалъул х1урмат гьабулеб куц бихьизабизе лъай 5. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 168-188.	14.04	
30	Госпиталалъул вас. Анализ	1	1. Анализ гьаби; 2. Асаралъул г1уц1иялъул бици; 3. Ц1алдохъабазулъ бах1арчилъи бижизабизе	Гьум 168-188.	21.04	
31	Багъатар. Дихъ ралагьун ч1а, муг1рул. Анализ. Пейзаж	1	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ баянал; 2. Муг1рузде, т1абиг1аталде, сверухълъиялде рокьи жеги ц1ик1к1инаби. 3. Пейзажалъе аслияб бич1ч1и кьезе; 4. Багъатарица т1абиг1аталъе кинаб къимат кьун бугебали бихьизабизе; 5. Г1исиназдаги ч1ах1ияздаги гьоркьоб гьудуллъи бихьизаби 6. Х1айваназдехун рокьи ц1ик1к1инаби; 7. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 190-210	28.04	
32	Эффенди Капиев. Разведчикал. Сабаб. Маг1арухъ чвахунц1ад. Очеркалъул х1акъалъулъ баян	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян кьей; 2. Тушманасдаса рец1ел босизе бугеб г1ишкъу бихьизаби; 3. Ват1аналде жеги рокьи ц1ик1к1инаби; 4. Бергьенлъиялъул ищц – халкъазул гъункараб цолъи, Ват1аналде рокьи бук1ин бихьизаби 5. Рагъда хвалдаса ц1унулеб сабаб – ц1одорлъи, бах1арчилъи, х1инкъи лъангут1и бук1ин лъай. 6. Чвахунц1ад бан хадуб т1абиг1аталъул хиса-басиязул бицине лъай; 7. Т1абиг1ат-нилъер аслияб бечелъи бук1ин бич1ч1изаби;	Гьум 212-222. Гьум 222-226 Кесек рек1ехъе лъазабизе	05.05	

			3.Ц1алул бажари борхизаби. Очеркалъе баян кьезе;			
33	Мух1амад-Султ1ан Ях1яев. Питна. Г1урул ханал	1	1. Шаг1ирасул х1акъалъулъ къокъал баянал кьезе; 2. Лъималазул гьудуллъи-вацлъи биххизабизе, гьезда гьоркьоб питна бекьулев ягъзин вихьизави. Гьудулзаби рагъизе т1ами ва гьелъул х1асил бич1изаби ; 3. Гьалмагъзаби гуккун, ц1ар босизе къвариг1арав ц1алдохъанасул квешаб г1амал бихьизаби. Х1арам кида-къадги т1атинч1ого хут1унгут1и бихьизаби; 4.Лъималазда гьоркьоб х1алихьалъи бегьунгут1и бихьизаби; 5.Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 227-237. Гьум 227-247	12.05	
34	Гъ.______________Бах1андов «Эмен».Хашагиса Бецав Къурбан. Мискинав Шахул яс	1	1. Х1алихьали къват1иб ч1вазаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум 248-250	19.05	
35	Х1асил гьабиялъул дарс	1	1. К1алзул калам цебет1езаби		26.05	

Лъаялъул ва бажариялъул рахъаль VI классалъул
ц1алдохъабазда церелъолел аслиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:
-лъазарурал асаразул ва гьезул авторазул ц1арал;
-лъазарурал адабиял терминал, багьадурасул ва т1абиг1аталъул сурат, гипербола.
-программаялда рек1ехъе лъазаризе рихьизарурал текстал.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола;
-Минуталда жаниб 100-110 раг1и кколеб хехлъиялда лъазарурал текстал рит1ун, раг1ун ва чвахун ц1ализе:
-асаралдаса хасал лъугьа-бахъинал рат1а рахъизе;
-лъазабулеб асаралда жанир кколел лъугьа-бахъиназда гьоркьоб заманияб ва г1илла-мурадияб бухьен ч1езабизе;
-лъазабулеб асаралъул тексталда жанир сипатиял раг1аби ратизе;
-лъазабулеб асаралъул багьадуразул ишазде балагьун, гьезул г1амал-хасияталъул бицине;
-художествиял, рич1ч1изе бигьаял г1елмиял текстал рит1ун, чвахун, раг1ун ц1ализе;
-художествиял асарал пасих1го ц1ализе;
-гьит1инаб асар, яги к1удиялъул кесек изложение х1исабалда бицинеги хъвазеги;
-зах1маталъул темаялда сочинениял хъвазе;
-хабарияб асаралъул, яги гьелъул цо бут1аялъул план г1уц1изе;
асаралъул багьадураздехун ва лъугьа-бахъиназдехун лъугьараб бербалагьиги загьир гьабун, жинцаго ц1аларал асаразе къимат кьезе.

Авар мац1 7 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саг1тазул къадар	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Планалъулаб къо-моц1	Х1ужжаялъулаб къо-моц1
1	Предложение. Раг1и лъугьин. Морфология Бит1унхъвай. Раг1абазул диктант	1	1. Предложениязул тайпаби рак1алде щвезари; 2. Цебеккун малъараб материал такрар гьаби; 3. Раг1и лъугьиналъул аслияб къаг1идаби рак1алде щвезари; 4. Каламалъул бут1аби такрар гьари; 5. Падежал такрар гьари; 6. Журарал раг1абазул бит1унхъвай рак1алде щвезаби; 7. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 47 х1. 4 гьум. 138 § 48 х1. 5гьум. 139 § 49х1. 5гьум. 142	06.09	
2	Глаголалъул авалияб форма-инфинитив	1	1. Глаголалъе баян кьезе; 2. Инфинитивалъе баян кьезе; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 50 х1. 6 гьум. 145	13.09	
3	«Гьабизе» - кумекалъул глагол	1	1. «Гьабизе» - кумекалъул глаголалдаса бат1и-бат1иял формаби лъугьунел рук1ин бихьизаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 51 х1. 5 гьум. 147	20.09	
4	Журарал глаголал	1	1. Журарал глаголазе баян кьезе; 2. Журарал глаголал бит1ун хъвазе ругьун гьари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 52 х1. 4 гьум. 148	27.09	
5	Составиял глаголал. Раг1абазул диктант	1	1. Составияб глаголалъе баян кьезе; 2. Глаголазул заманаби такрар гьари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 53 х1. 6 гьум. 150	04.10	
6	Гьанже заманалъул составиял глаголал	1	1. Гьанже заманалъул составиял глаголал лъугьунеб къаг1ида бихьизаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 54 х1. 5 гьум. 152	11.10	

7	Бач1унеб заманалъул составиял глаголал Араб заманалъул составиял глаголал	1	1. Бач1унеб ва араб заманалъул составиял глаголал лъугьунеб къаг1ида бихьизаби 2. Бач1унеб ва араб заманалъул составиял глаголал лъугьинаризе ругьун гьари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 55 х1. 5 гьум. 154 § 56 х1. 5 гьум. 157	18.10	
8	Глаголалъул такрарлъиялъул форма	1	1. Глаголалъул такрарлъиялъул формаби лъугьунел къаг1идабазул бицине; 2. Глаголалъул такрарлъиялъул формабигун предложениял ургъизе ругьун гьари	§ 57 х1. 5 гьум. 159	25.10	
9	Г1инзул глагол . Сочинение. Хасалихълъи	1	1.Г1инзул глаголалъе бич1ч1и кьезе 2. Т1абиг1аталде бугеб рокьи жеги ц1ик1к1инаби 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 58 х1. 3 гьум. 161	15.11	
10	Глаголалъул наклонениял. Хабарияб наклонение	1	1. Наклонениялъул х1акъалъулъ бич1ч1и кьей; 2. Хабарияб наклонениялъул бицине; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 59 х1. 3 гьум. 165 (лъ.)	22.11	
11	Т1алабияб наклонение Т1алабияб наклонениялъул гьеч1олъиялъул форма	1	1. Т1алабияб наклонениялъе бич1ч1и кьезй; 2.Т1алабияб наклонениялъул гьеч1олъиялъул форма кин лъугьулебали бихьизаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 60 гьум. 166-169 § 62 х1. 4 гьум. 172	29.11	

12	Т1алабияб наклонениялъул гьариялъулаб форма Т1алабияб наклонениялъул гьесизариялъул форма	1	1. Т1алабияб наклонениялъул гьариялъул форма кин лъугьулебали бихьизаби; 2. Ц1алдохъаби гьариялъул форма каламалъулъ х1алт1изабизе ругьун гьари; 3. Т1алабияб наклонениялъул гьесизариялъул форма лъугьунеб къаг1ида малъи; 4. Гьесизариялъулаб форма каламалъулъ х1алт1изабизе ц1алдохъаби ругьун гьари; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 62 х1. 5 гьум. 172 § 63 х1. 4, гьум. 174	06.12	
13	Шарт1ияб наклонение Шарт1ияб наклонениялъул гьеч1олъиялъул форма Шарт1ияб наклонениялъул анищалъулаб форма	1	1. Глаголазул кинал формабаздасан шарт1ияб наклонение лъугьунебали малъи; 2. Тексталъулъ шарт1иял наклонениял ратизе ц1алдохъабазда лъай; 3. Шарт1ияб наклонениялъул гьеч1олъиялъул формаялъул глаголал лъугьинаризе ругьун гьари; 4. Тексталъулъ шарт1иял наклонениял ратизе ц1алдохъабазда лъай; 5. Шарт1ияб наклонениялъул анищалъулаб форма лъугьинабизе ругьун гьари; 6. Текстазулъ гьел ратизе лъай; 7. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 64 х1. 2 гьум. 176 § 65 гьум. 177-179 § 66 х1. 3 гьум. 180	13.12	
14	Суалияб наклонение	1	1. Суалияб наклонениялъ щиб загьир гьабулебали малъизе; 2. Суалияб наклонениялъул глаголалгун предложениял г1уц1изе ругьун гьари; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 67 гьум. 181-182	20.12	
15	Калам цебет1езабиялъул дарс. Контролияб диктант		Малъараб материал такрар гьаби		27.12	
16	Глаголазул бит1унхъвай	1	1. Глагол такрар гьаби;	§ 68	17.01	

			2. Цо маг1на кьолел, г1ага-шагараб маг1на кьолел, составиял глаголазул бит1унхъвай ц1алдохъабазда малъи; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	х1. 2 гьум. 184 (лъ.)		
17	Глаголалъул разбор	1	1. Глаголалъул х1акъалъулъ малъараб материал рак1алде щвезаби ва щула гьаби; 2. Морф. разборалъул тартиб малъи; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Суалал гьум. 188-189	24.01	
18	Наречие Наречиялъул разрядал	1	1. Наречиялъул х1акъалъулъ г1аммаб баян кьей; 2. Ц1алдохъаби тексталъулъ наречиял ратизе ва суал кьезе ругьун гьари; 3.Наречиязул разрядазулгун лъай-хъвай гьаби; 4. Тексталъулъ суалалъул кумекалдалъун наречиялъул разрядал лъай; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 70 х1. 4 гьум. 191 § 71 х1. 4 гьум. 194	31.01	
19	Наречие лъугьин. Калам цебет1езаби. Сочинение. Нижер хъизан	1	1.Ц1алдохъабазул наречиял лъугьунел къаг1идабигун лъай-хъвай гьаби; 2.Ц1алдохъабазул хъизаналде рокьи ц1ик1к1инаби; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 72 х1. 4 гьум. 196	07.02	
20	Наречиялда жанир жинсиял г1аламатал	1	1. Жинсиял глаголаздаса, ишараялъул ц1арубак1аздаса лъугьарал наречиязулъги, гьединго бак1алъул наречиязулъги жинсиял г1аламатал ц1уни бихьизаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 73 х1. 3 гьум. 199	14.02	
21	Предметиял ц1аразул цо-цо падежияб форма наречиязде свери	1	1. Предметиял ц1аразул цо-цо падежияб форма наречиязде сверулеб бук1ин бихьизаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби;	§ 74 х1. 4 гьум. 200	21.02	
22	Наречиялъул бит1унхъвай	1	1. Наречиязул бит1унхъваялъул бици; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 75 х1. 2 гьум. 201	28.02	
23	Наречиялъул разбор	1	1. Цебеккун малъараб материал г1амлъизаби; 2. Разбор гьабулеб тартиб малъи;	§ 76 Гьум. 202-203	07.03	

			3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби			
24	Союзал. Союзазул тайпаби.	1	1. Кумекалъул к/б такрар гьари; 2. Сок1к1иналъул ва нахърилълъиналъул союзал рат1а гьаризе лъай; 3. Маг1на данде кколел союзал х1алт1изаризе лъай; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 77 гьум. 204-205	14.03	
25	Союзазул бит1унхъвай	1	1. Союзазул бит1унхъвай малъи; 2. Союзалги гьоркьоре ккезарун, предложениял г1уц1изе ругьун гьари; 3. Ц1алдохъабазул союзазул бит1унхъвай щиб даражаялда бугебали хал гьаби; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 78х1. 1 гьум. 207 (лъ) §77,78 х1. 4 гьум. 208 (лъ)	21.03	
26	Частицаби Частицабазул группаби	1	1. Частицабазе к/б х1исабалда г1аммаб баян кьезе; 2.Частицабазул группаби рат1а рахъизе малъи; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 79х1. 3гьум. 211 (лъ)§ 80х1. 4 гьум. 214	04.04	
27	Частицабазул бит1унхъвай Нижер росу. Калам цебет1езаби	1	1. Ц1алдохъаби частицаби бит1унхъвазе ругьун гьари; 2. Маг1наялъухъ балагьун, частицаби х1алт1изаризе лъай; 3. Рижараб росдаде (Ват1аналде) рокьи дагьабги ц1ик1к1инаби; 4. Росдал тарих, т1абиг1ат, г1адамал хиралъи, ц1уни, бокьи; 5. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 81 х1. 3 гьум. 215 Сочинениялъе х1адури	11.04	
28	Хадурег1ел. Хадурег1елазул группаби.	1	1. Хадурег1елазе г1аммаб баян кьезе; 2. Хадурег1елазулгун ц1алдохъабазул лъай-хъвай гьаби; 3. Хадурег1елаллъун х1алт1изарулел наречиял малъи; 4. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 82х1. 4гьум. 219 § 84х1. 4гьум. 220	18.04	
29	Хадурег1елазул бит1унхъвай	1	1. Хадурег1елазул бит1унхъваялъул бици; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 83 х1. 4 гьум. 222 (къ)	25.04	
30	Междометие Междометиязул бит1унхъвай	1	1. Междометиязулгун ц1алдохъабазул лъай-хъвай гьабизе; 2. Междометиязул бит1унхъвай малъи; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 84 3 предло - жение ургъизе	02.05	

				§ 85 гьум. 223		
31	Контролияб диктант.		1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул даража борцине		16.05	
32	Глагол. Наречие такрар гьабизе	1	1. Глагол такрар гьаби; 2. Глаголалъул заманаби рат1а гьаризе лъай; 3. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Малъараб материал такрар гьаби		
33	Союзал. Хадурег1елал. Междометие такрар гьабизе	1	Малъараб материал такрар гьаби	Малъараб материал такрар гьаби	23.05	
34	Х1асил гьабиялъул дарс	1	1. 7 классалда малъараб материалалъул х1асил гьаби; 2. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	Малъараб материал такрар гьаби	30.05	

VII классалъул ц1алдохъабазул лъаялдехун
ва бажариялдехун ругел аслиял т1алабал
Ц1алдохъабазда лъазе ккола:
VII классалда лъазарурал жалго жидедаго ч1арал ва кумекалъулал каламалъул бут1аби баян гьаризе;
глаголалъул баг1и-бат1иял формаби лъугьинаризе.
Орфографиялъул рахъалъан:
байбихьул классазда ва V, VI, VII классазда лъазабураб мац1алъул материалалда данде кколел орфограммаби баян гьаризе;
глаголал бит1ун хъвазе;
союзал, хадурег1ел ва частицаби бит1ун хъвазе.
Пунктуациялъул рахъалъан:
междометиязда хадуб запятая, яги ах1ул ишара лъезе.

Орфоэпиялъул рахъалъан:

глаголал, наречиял (аск1об, цебе, гъорлъ ва гь. ц.) ва

частицаби, авар литературияб мац1алъул орфоэпия ц1унун, ц1ализе.

Калам г1уц1иялъул рахъалъан:

Г1адамасул сипат-сураталъулги х1алт1ул иналъулги описаниялъул элементал ругеб хабариб тексталъул г1ат1идгоги къокъгоги изложение хъвазе; Г1адамасул х1алт1ул иналъул сурат цебеч1езабун, хъвазе; бихьизабураб сюжеталда рекъон, харбал хъвазе; жалго ц1алдохъабазул г1умруялда хурхарал, жидерго пикру бициналъулал сочинениял хъвазе.

7 класс (34 саг1ат)

5 – калам цебет1езаби

4 – класстун къват1ибехун ц1али

№	**Дарсил тема**	**Саг1ат**	**Дарс бачиналъул къаг1ида**	**Дарсида х1алт1изабулеб методика**	**Дарсил мурад**	**Х1ажатаб материал**	**Дарсил къо-моц1**	**Дарс гьабураб къо- моц1**
1	Инсан ва гьесул къисмат – адабияталъул аслияб тема	1	Дарс – гара-ч1вари	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей	Инсанасул г1умруялда жаниб адабияталъул к1вар ч1езаби, гьелда т1асан лъималазул пикру цебет1ей	Ц1алул т1ехь, к1алзулаб тест.	02.09-7а 04.09-7б	
Халкъияб к1алзул гьунар								
2	Халкъияб къиса «Унсоколоса Х1ожоги гуржиявги»	1	Г1адатияб дарс	Хабарияб асар пасих1го ц1али, раг1абазда т1ад х1алт1и, к1алзулаб ва хъвавулаб тест, карточкаби, г1исиналго бут1аби ролаздалъун х1ай, суалазе жавабал, гара-ч1вари-къец	Халкъияб къисаялъул х1акъалъулъ авалияб баян кьей, «Унсоколоса Х1ожоги гуржиявги» асаралъул худ. анализ гьаби, маг1арулазул г1умру бихьизабун бугеб куц ва халкъазул гьоркьорлъабазул рахъал рихьизари, гьезул х1акъалъулъ пикру загьир гьабун ругьун гьари	Ц1алул т1ехь, т1ехь «История Дагестана», к1алъай «Революциялда цебе маг1арулазул гуржиялъе чабхъенал гьари» интернеталдаса босараб, тестазе материал	09.09-7а 11.09-7б	
3	«Унсоколоса Х1ожоги гуржиявги»	1					16.09-7а 18.09-7б	
4	***Класстун къват1иб***	1	Лекция,		Халкъиял асаразул лъай	Ц1алул т1ехь, т1ехь	23.09-7а	

	ц1али. Халкъияб кеч1 «Бокьуларо, эбел, рии бач1ине»		коч1олаб асар ц1али, суалазе жавабл кьей, раг1абигун х1алт1и		рак1алде щвезаби, баллада ва бицен г1адал асаразул х1акъалъулъ лъай г1ат1ид гьаби, маг1арулазул цебесеб г1умру цебеч1езаби ва гьелъие бит1араб къимат кьезе ругьун гьари	«Литература народов Дагестана», «Балладалъул х1акъалъул» лекциялъе материал	25.09-7б	
19 г1асруялъул адабият								
5	Революциялда цебесеб литератураялдасан. Инхоса Г1алих1ажияв «Г1елму ва жагьлу»	1	Берзул конспект /опорный конспект/	Лекция, муг1алимасул каламалъул аслияб тетрадалда хъвай, аслиял баянал доскаялда рихьизари	Ц1алдохъаби муг1алимасул каламалъухъ г1енеккун ру-гьун гьари, гье-ниса аслияб бат1а гьабун бажари, муг1алимасул к1алъаялда хадуб т1ехьалдасан халкквей, гьесул суалазе жавабал кьей цебет1езаби, г1елму хвел гьеч1еб хазина бук1ин бич1ч1изаби	Ц1алул т1ехь, т1ехь «Инхоса Г1алих1ажи. Т1асарищарал асарал», Г1алих1ажил х1акъалъулъ гьит1инабго рак1алде щвезабизе мультимедиялъул слайдал, 19 г1асруялъул шаг1иразул портретал	30.09-7а 02.10-7б	
6	Ц1адаса Х1амзат «Дибирги г1анхвараги»	1	Г1адатияб дарс	Ц1алдохъабазул презентация «Х1амзат Ц1адаса», ц1иял раг1абазда т1ад х1алт1и, т1е-хьалдаса ц1али, гара-ч1вари	Жалго жиде даго ч1ун х1алт1и цебет1езаби, цоцазул к1а-лъаяздаса пайда босун бажари куцай	Слайдал, шаг1ирасул портрет, ц1алул т1ехь.	07.10-7а 09.10-7б	
7	«Ашбазалде»	1					14.10-7а 16.10-7б	
8	А. Мух1амаев «Маг1арулай»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам		Ц1алул т1ехь,	21.10-7а 23.10-7б	

				цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей				
9	***Класстун къват1исеб ц1али Ц1. Х1. «Дир г1умру»***	1					28.10-7а 30.10-7б	
10	***Калам цебет1ей*** Сочинение «Х1амзатил сатираялъул дарсал»	1	Калам цебет1езаби				11.11-7а 13.11-7б	
11	М. Хуршилов «Г1андалал»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь, тарихалъул т1ехь.	18.11-7а 20.11-7б	
12	М. Хуршилов «Г1андалал»	1		Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей			25.11-7а 27.11-7б	
13	М. Хуршилов «Г1андалал»	1		Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей			02.12-7а 04.12-7б	
14	***Класстун къват1исеб ц1али***	1					09.12-7а 11.12-7б	
15	***Калам цебет1ей***	1	Калам				16.12-7а	

	Контролияб х1алт1и.		цебет1езаби				18.12-7б	
16	М. Шамхалов «Тамашаяв гьобол».	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	23.12-7а 25.12-7б	
17	М. Сулиманов «Васигат»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	30.12-7а 15.01-7б	
18	М. Сулиманов «Васигат»	1				Ц1алул т1ехь,	13.01-7а 22.01-7б	
19	Р. Х1амзатов «Эбелалъ дир кинидахъ..»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Слайдал, шаг1ирасул портрет, ц1алул т1ехь.	20.01-7а 29.01-7б	
20	«Дагъистаналъул рохьал»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей			27.01-7а 05.02-7б	
21	«Маг1арулал»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва			03.02-7а 12.02-7б	

				гьезие жаваб кьей				
22	***Класстун къват1исеб ц1али***	1					10.02-7а 19.02-7б	
23	***Калам цебет1ей***	1	Калам цебет1езаби				17.02-7а 26.02-7б	
24	М. Мух1амадов «Инсул гьалбал»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	24.02-7а 05.03-7б	
25	Ф. Г1алиева «Муг1рузул закон», «Эбелалда гьикъе».	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Слайдал, шаг1ирасул портрет, ц1алул т1ехь.	03.03-7а 12.03-7б	
26	Багъатар «Чадил кесек»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	10.03-7а 19.03-7б	
ДАГЪИСТАНАЛЪУЛ ХАЛКЪАЗУЛ АДАБИЯТАЛДАСА								
27	Къ. Мажидов «Муг1рузул ц1умазе хвел бук1унадай»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	17.03-7а 02.04-7б	
28	***Калам цебет1ей***	1	Калам				07.04-7а	

			цебет1езаби				09.04-7б	
29	Б. Митаровасул ва Г1. Саг1идовасул куч1дул.	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	14.04-7а 16.04-7б	
30	М-Расул «Эбелалъул рах1му»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	21.04-7а 23.04-7б	
31	А. Гъапуров «Квешлъиялъе квешлъи»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Ц1алул т1ехь,	28.04-7а 30.04-7б	
32	М. Гунащев «Ц1адулал соназул учитель»	1	Г1адатияб дарс	Т1ехьгун х1алт1и, калам цебет1езаби, суала г1уц1и ва гьезие жаваб кьей		Слайдал, шаг1ирасул портрет, ц1алул т1ехь.	05.05-7а 07.05-7б	
33	***Калам цебет1ей Контролияб х1алт1и***	1	Калам цебет1езаби				12.05-7а 14.05-7б	
34	Малъараб материал такрар гьаби	1	Халгьабиялъул				19.05-7а 21.05-7б	

Авар мац1 8 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саг1тазул къадар	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Программаялъулаб къо-моц1	Х1ужжаялъулаб къо-моц1
1	**7** кл. малъараб материал такрар гьаби. Фонетика. Лексика ва фразеология	1	1.Фонетика такрар гьабизе; 2. Раг1и цо мухъидаса цоги мухъиде, слогазде бикьун, боси рак1алде щвезаби; 3. Е, Ё, Ю Я х1арпал цо гьаракь бихьизабизеги к1иго гьаракь бихьизабизеги х1алт1изарулел раг1аби рак1алде щвезаби 4. Лексикаялъул ва фразеологиялъул х1акъалъулъ бич1ч1и кьей; 5. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 1 гьум. 3 § 2 гьум. 4	02.09	
2	Раг1ул г1уц1и ва раг1и лъугьин Морфология Раг1абазул диктант	1	1. Суффиксаздалъун, к1иго раг1и, яги к1иго кьибил жубаялдалъун раг1аби лъугьинари камил гьабе; 2. Журарал раг1аби к1алзул ва хъвавул каламалъулъ бит1ун х1алт1изаризе ругьун гьари 3. Каламалъул бут1абазул, гьезул формабазул, гьел лъугьиналъе ругел ресал рак1алде щвезари; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§3 х1. 10 гьум. 5 §4 х1. 12 гьум.5 (лъ.)	09.09	
3	Синтаксис ва пунктуация Предложениялдаса раг1абазул дандраялъул бат1алъи	1	1. Предложениялдаса раг1абазул дандраялъул бат1алъи бич1ч1изаби; 2. Раг1абазул дандраяздаса предложениял г1уц1изе ругьун гьари	§ 5 гьум. 7-11	16.09	

4	Раг1абазул дандраязулъги предложениязулъги раг1абазул бухьен. Раг1абазул дандраязулъ ва предложениязулъ раг1абазул тартиб Логикияб ударение	1	1. Раг1абазул бухьеналъул х1акъалъулъ бици; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби 3. Раг1абазул дандраял раг1абазул цо ч1араб тартибалда лъезе ругьун гьари; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби 5. Логикияб ударениялъе г1аммаб баян кьезе; 6. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 6 гьум. 12-14 § 7 гьум. 15-16 § 8 гьум.17	23.09	
5	<u>Предложение</u> Хабариял, суалиял ва т1алабиял предложениял. Ах1ул предложение	1	1.Предложениялъе баян кьезе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби 3. Хабариял,суалиял, т1алабиял предложениязул х1акъалъулъ баян кьей; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	3-6 предложение г1уц1изе § 9 гьум. 18-21	30.09	
6	Т1ирит1ич1ел ва т1ирит1арал предложениял	1	1.Т1ирит1аралги т1ирит1ич1елги предложениязда гьоркьоб бат1алъи бихьизабизе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 10 гьум. 22-24	07.10	
7	Диктант	1	1. Т1абиг1аталъул хиса-баси кинаб бугебали ц1алдохъабазда бихьизе лъай; 2. Т1абиг1ат ц1унизе ва гьелде рокьи жеги ц1ик1к1инаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби		14.10	
8	<u>Предложениялъул бет1ерал членал.</u> Подлежащее Сказуемое. Раг1абазул диктант Г1адатаб глаголияб сказуемое	1	1. Предложениялъул бет1ерал членазе г1аммаб баян кьезе; 2.Подлежащее бет1ераб член бук1ин бич1ч1изаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби 4. Сказуемоялъе бет1ераб член х1исабалда г1аммаб баян кьезе; 5.Г1адатаб глаголияб сказуемоялъе г1аммаб баян кьезе;	§ 11 х1 46, гьум. 26 §12 гьум. 26-27 § 14 х1 5 гьум. 29	21.10	
9	Ц1арулаб составияб сказуемое Глаголияб составияб сказуемое	1	1. Ц1арулаб составияб сказуемоялъул г1уц1иялъул бицине; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 14 х1 55 гьум. 33 § 15	28.10	

			3. Глаголияб составияб сказуемоялъул г1уц1иялъул бицине; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	х1 64 гъум 34		
1 0	Бит1араб дополнение «Чанахъабазул гамач1» Калам цебет1езаби	1	1. Бит1араб дополнениялъе баян кьей; 2. Бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул лъай борцине 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§16 х1 69 гъум. 36 Изложениялъе х1адуризе	11.11	
1 1	<u>Предложениялъул бет1ерал гурел членал</u> Определение Цадахълъел	1	1.Предложениялъул бет1ерал гурел членазе бич1ч1и кьезе; 2. Определениялъул х1акъалъулъ баян кьей; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби 1.Цадахълъелалъе баян кьей; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 17 х1 73 гъум. 40 §18 х1. 77 гъум. 43	18.11	
1 2	Хъвалсараб дополнение	1	1.Хъвалсараб дополнениялъе баян кьей; 2.Предложениязда жанир хъвалсараб дополнение батизе ц1алдохъаби ругъун гьари	§19 х1 82 гъум. 45	25.11	
1 3	Х1алал Бак1лъун бугеб х1ал Заманалъун бугеб х1ал	1	1.Х1алалъе г1аммаб баян кьезе; 2. Пред. членал такрар гьари; 3. Бак1лъун бугеб х1алалъе баян кьезе; 4. Заманлъун бугеб х1алалъе авалияб баян 5. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби кьезе;	§ 20 гъум. 46-47 § 21 х1 88 гъум. 48	02.12	

14	Ишалъул куцлъун бугеб х1ал Г1илла-мурадлъун бугеб х1ал Хасел. Калам цебет1езаби	1	1. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби 2.Ишалъул куцлъун бугеб х1алалъул цогидал х1алаздаса бугеб бат1алъи бихьизаби; 3.Х1алал такрар гьари; 4. Г1илла-мурадлъун бугеб х1алалъе бич1ч1и кьезе; 5. Хасалил т1абиг1аталде рокьи ц1ик1к1инаби; 6. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 22 гьум. 48-49 § 23 гьум. 50 § 24 х1 99 гьум.51 Сочинениялъе х1адуризе	09.12	
15	<u>Г1адатал предложениязул тайпаби.</u> Подлежащее баянлъич1еб предложение Подлежащее гьеч1еб предложение Бит1араб дополнение гьеч1еб предложение	1	1.Подлежащее баянлъич1еб предложениялъе авалияб бич1ч1и кьезе; 2.Подлежащее гьеч1еб предложениялъе баян кьезе; 3. Бит1араб дополнение гьеч1еб предложениялъе баян кьезе; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 25 гьум. 51-52 § 26 гьум.52 § 27 гьум. 53	16.12	
16	Контролияб диктант. Х1амид	1	1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул лъай борцине	Малъараб материал такрар гьаби	23.12	
17	Ц1арлъовул предложение. Диктанталъул анализ	1	1. Ц1арлъовул предложениялъе баян кьезе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§28 х1. 104 гьум. 54	30.12	
18	Т1убараб ва т1убач1еб предложение Т1убараб ва т1убач1еб предложение	1	1.Т1убач1ебги т1убарабги предложениялда гьоркьоб бугеб бат1алъи бихьизаби; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§29 гьум. 55 Диалог г1ц1изе	13.01	

19	Предложениялъул тайпа цоял членал Тайпа цоял членалгун союзал	1	1. Предложениялъул тайпа цоял членазе баян кьезе; 2. Сок1к1иналъул союзал х1алт1изаризе ругьун гьари; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 30 х1. 114 гьум.58 §31 гьум.59-60	20.01	
20	Тайпа цоял членазулъ лъалхъул ишараби	1	1.Предложениялда жанир тайпа цоял членал лъалхъул ишарабиги лъун, рат1а гьаризе ругьун гьари; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 32 гьум. 60-61	27.01	
21	Тайпа цоял членалгун цадахъ г1амлъул раг1аби Обращение	1	1. Г1амлъул раг1абазе баян кьезе; 2. Обращениялъе г1аммаб баян кьезе; 3. Предложениялда жаниб обращение бат1а гьабизе ругьун гьари 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 33 гьум.62-64 §34 х1. 135 гьум. 68	03.02	
22	Гьоркьор кколел раг1аби ва предложениял Раг1аби -предложениял У ва Гуро. Междометиял раг1аби предложениял.	1	1. Гьоркьор колел раг1абазул ва предложениязул х1акъалъул бич1ч1и кьей; 2.У ва Гуро раг1абазе аслияб бич1ч1и кьезе; 3. Междометиязе мисалал рачи; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 35 гьум. 69-71 § 35 х1. 147 гьум. 72 § 36 х1. 149 гьум. 74	10.02	
23	Калам цебет1езаби.Сали-Сулейманица ц1иркъ къезабураб куц. Изложение	1	1. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби; 2. Сали-Сулейманил ва Альбертол г1амалалъе къимат кьей	Малъараб материал такрар гьабизе	17.02	
24	Рат1алъизарурал членалгун предложениял Бат1алъизабураб определение	1	1.Рат1алъизарурал членазе бич1ч1и кьезе; 2.Бат1алъизабураб определениялъе г1аммаб баян кьезе; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 37 х1. 151 гьум. 75	24.02	
25	Бат1алъизабураб цадахълъел	1	1.Бат1алъизабураб цадахълъелалъе авалияб баян кьезе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§38 гьум. 85	03.03	

26	Рат1алъизарурал х1алал Рат1алъизарурал х1алал	1	1.Х1алал такрар гьари; 2.Рат1алъизарурал х1алазе бич1ч1и кьей; 3.Х1алал такрар гьари; 4. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 39 гьум. 79-80 х1. 163 гьум. 80	10.03	
27	Рат1алъизарурал членазда цадахъ хасал раг1аби	1	1.Рат1алъизарурал членазда цадахъ хасал раг1абазул бицине; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 40 гьум. 81	17.03	
28	Диктант	1	1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул лъай борцине	Малъараб материал такрар гьаби	07.04	
29	Чияр калам бицунел къаг1идаби. Бит1араб ва хъвалсараб калам Бит1араб каламгун предложениял. Гьенир лъалхъул ишараби	1	1.Бит1араб каламалъе авалияб бич1ч1и кьезе; 2.Лъалхъул ишараби лъезе малъи; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§41 гьум. 82-85	14.04	
30	Диалог. Раг1абазул диктант	1	1.Диалогалъе бич1ч1и кьезе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 42 гьум. 87 Диалог г1уц1изе	21.04	
31	Хъвалсараб каламгун предложениял. Бит1араб калам хъвалсаралдалъун хиси	1	1.Хъвалсараб каламалъе баян кьезе; 2.Бит1араб калам такрар гьабизе; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 43 гьум. 88-89	28.04	
32	Циталал ва гьенир лъалхъул ишараби	1	1. Цитатазе баян кьезе; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби	§ 44 гьум. 90-91	05.05	
33	Предложениялъул членал. Такрар гьари Предложениялъул тайпаби такрар гьари	1	1. Предложениялъул членал такрар гьари; 2. Предложениялъул тайпаби такрар гьари; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби;	Предложени-ялъул членал такрар гьари 10 предложение г1уц1изе	12.05	
3	Контролияб диктант	1	1. Ц1алдохъабазул бит1унхъваялъул ва лъалхъул ишараби	Малъараб	19.05	

4			лъеялъул лъай борцине	материал такрар гьаби		
3 5	Х1асил гьабиялъул дарс	1	1. 8 классалда малъараб материал такрар гьаби		26.05	

VIII классалъул ц1алдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

раг1абазул дандраязул, бат1и-бат1иял тайпабазул г1адатал предложениязул, рат1алъизарурал членалгун предложениязул синтаксисияб разбор гьабизе;

раг!абазда гьоркьоб бугеб бухьен баян гьабизе; цо составалъул, к1иго составалъул ва лъабго составалъул, тайпа цоял ва рат1алъизарурал членал, хит1абал ва гьоркьор ккарал раг1аби ругел г1адатал предложениял г1уц1изе.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

Пунктуациялъул рахъалъан:

VIII классалда малъарал пунктограммаби ратун, гьенир лъалхъул ишараби лъезе;

тайпа цоял членал, хит!аб, гьоркьор ккарал раг1аби ва междометиял, рат1алъизарурал членал ругел предложениязулъ лъалхъул ишараби лъезе;

кколеб бак1алда подлежащеялдаги сказуемоялдаги гьоркьоб тире лъезе.

Калам г1уц1иялъул рахъалъан:

культуриял ва тарихиял бак1азул сурат цебеч1езабулел текстазда т1асан изложение хъвазе;

художествиял текстал пасих1го ц1ализе; жиндирго автобиография бицине (абунги хъванги); газеталъе макъалаби, данделъиялъул протокол хъвазе;

зах1маталъул темаялда ва гь.и. т1асан творческиял сочинениял хъвазе.

Авар адабият 8 класс

№ п/п	Дарсил тема	аг1тазул къалар	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Планалъулаб къо-моц1	1ужжаялъулаб къо-моц1
1	Гъорлъе лъугьин. Художественнияб калам.	1	1.Худ. ва г1елмиябги адабияталъул бицине; 2. Авар адабияталде рокьи ц1ик1к1инаби	Гъум. 3-4 (учебн.)	3,09	
2	Халкъияб к1алзул гьунар. Хиянатчи	1	1. Халкъияб к1алзул гьунаралъул асаразе авалияб баян кьезе; 2. Хияналъи г1адамасда рекъеч1еб г1амал-хасият бук1ин бич1ч1изаби 1. Мац1ихъанлъи ва бугьтанлъей г1адамал балагьазде рачунезул цояб ккола ва гьеб къисаялъулъ бихьизаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гъум 3-9 Гъум 9-10 (учебн.)	0.09	
3	Хочбар	1	1. Кеч1 ц1али; 2. Кеч1, ролазде бикьун, ц1али; 3. Ц1алул бажари борхизаби 1. Хочбарил ях1-намусалъул, бах1арчилъиялъул к1одолъиялъул бици; 2. Ц1алул бажари борхизаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гъум 9-16 п/ц1. Кесек рек1ехъе лъазабизе	7,09	
4	Калам цебет1езаби. Хочбарил образ. Сочинение	1	1. Хочбарил бах1арчилъи, ях1-намусалъул к1одолъи, рух1ияб бечелъи бихьизаби; 2. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби		4,09	

5	XIX г1асруялъул адабият. Лекция	1	1. XIX г1асруялъул адабияталъе г1аммаб баян кьезе; 2. Адабияталде рокьи ц1ик1к1инаби 3. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьезе; 4. Имам Гъазимух1амад щив колев ва чанабилев имам гьев кколевали баян кьей; 5. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум. 20-21 (учебн.) Гъум 17-20	1,10	
6	Имам Гъазимух1амад ч1ваялде	1	1. Имам Гъазимух1амадие коч1олъ кьолеб бугеб къимат бихьизаби; 2. Маг1арулазул рахъ борхизабун, к1одо гьабун, коч1олъ бихьизаби	Гъум 35-40 (учебн.)	8,10	
7	Инхоса Г1алих1ажияв Гьекъел-мехтел	1	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ гара-ч1вари; 2.Гьакълил «баракат»-бокьун г1адаллъи; мехтиялъул «т1ок1лъи»-т1ут1лъун г1адан лъугьин-коч1ол аслияб пикру бич1ч1изаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум 22-25	5,10	
8	Исрапчиясде Ракь	1	1. Щибго жо инсанас исрап гьаби коч1олъ какун бугеб куц бихьизаби. Ниг1маталъул къадру-къимат гьабизе кколеб бук1ин бич1ч1изаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби ; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби. 4. Инсанасул ахирияб рукъалъул бици (гьесул ахират бук1уна ракьулъ). Гьенир ращалъула киналго; мискинавги, бечедавги, ч1ух1аравги, г1акъилавги, гьудул-гьалмагъги, рос-лъадиги-коч1ол философия пикру бич1ч1изаби 5. Ц1алул бажари борхизаби; 6. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гъум 26-27 Гъум. 27 Рек1ехъе лъазабизе	2,10	
9	Элдарилав. Росу берцин	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян; 2. Ч1ужуг1аданалъул берцинлъи, напс к1одо гьаби-шаг1ирасул аслияб тема бук1ин бич1ч1изаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби;	Гъум. 29-30	9.10	

10	Жергъен гьартун ккана	1	1.К1игъумерчилъиялъи, гурх1ел гьеч1олъи, къарумлъи каки; 2. Эльдариласул куч1дузул аслияб тематика бихьизаби; 3. Г1адатал г1адамазул т1адег1анаб рух1ияб бечелъи, чилъи, бац1ц1адаб ях1-намус беццун бугеб куц бихьизаби; 4. К1алзул калам цебет1езаби	Гъум 30-33 Гъум. 43-45 (учебник.)	2.11	
11	Бакьайч1иса Ч1анк1а. Сайгидул Бат1алиде	1	1. Шаг1ирасул х1акъалъулъ къокъаб баян кьей; 2. Маг1арул г1олохъабазул бах1арчилъиялъул бицун бугеб куц бихьизаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби; 4. Мухьдахъ япониязул рагъде рит1арал дагъистаниязул къисмат бихьизаби; 5. Щибго маг1на гьеч1еб рагъда холел бах1арзазул г1умруялда шаг1ир барахщи бихьизаби	Гъум. 35-55	9,11	
12	Г1алх1атиде	1	1.Бац1ц1адаб рокьи т1адег1анаб даражаялде бахинабун бугеб куц бихьизаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби 1. Вокьулев вихьизе ясалъул бугеб анищ-хьул бихьизаби. Гьелъул рек1ел х1ал загьир гьабизе шаг1ирасул бугеб гьунар бихьизаби	Гъум 41-44 Гъум. 53-57 (учебн.)	6,11	
13	Хъах1абросулъа Мах1муд. Хъах1илаб зодихъе баг1арбакъул нур	1	1. Шаг1ирасул х1акъалъулъ баян кьей; 2.Шаг1ирасул творчествоялдехун рокьи бижизаби 3. Ч1ужуг1адан т1адег1анаб даражаялде яхинайи-аслияб коч1ол пикру. 4. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гъум. 46-49 Гъум. 68-69 (учебн.)	3,12	
14	Рокьул конторалъул кавуги рагьун	1	1. Бац1ц1адаб рокьиялдехун лъик1аб бербалагьи-авторасул аслияб тема бук1ин бихьизаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гъум 49-51	0,12	
15	Почтовой кагътиде керенги чучун	1	1. Рокьи инсанасул рух1ияб бечелъи бук1ин бич1ч1иззаби;	Гъум 51-55	7,12	

			2. Ц1алул бажари борхизаби;			
16	Калам цебет1езаби.	1	1. К1алзул ва хъвавул калам цебет1езаби; 2. Малъараб материал такрар гьаби.		4,12	
17	Инхелоса Къурбан. Наибзаби х1елун	1	1. Шаг1ирасул х1акъалъул баян кьезе; 2. Рагъда бах1арчилъи бихьизабурал г1олохъабазул бици; 3. Ц1алул бажари борхизаби;	Гьум. 58-60	4,01	
18	Борхатаб маг1арда Бахъа, къалам. Г1енекке йокьулей	1	1. Къурбанил рокьул лирикаялъул бици; 1. Т1егьалда, бакъ-моц1алда, ц1вабзазда, алжаналъул х1урулг1иналда йокьулей релълъин гьаюн йигеб куц бихьизаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 60-64	1,01	
19	Дагъистаналъул халкъазул адабияталдаса. Къалухъа Мирза Ханасе жаваб. Г1ашикъ-булбул	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян кьезе; 2. Ханзабазул, бегзабазул рах1му гьеч1олъи, халкъалъе зулму гьаби коч1олъ какун бугеб куц бихьизаби; 3. Талих1 къарал минскинзабазугун г1умру данде ккун, Мирзаца ах1араб кеч1. Булбулалде хит1аб гьабун, рак1чучи бихьизаби	Гьум. 65-66	8.01	
20	Йирчи Гъазахъ. Векьарухъанасул кеч1	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян; 2. Векьарухъанасул г1умруялъул сипат-сурат бихьизаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби;	Гьум. 67. Рек1ехъе лъазабизе	4.02	
21	Ятим Эмин. Васият Къват1ул харбал ц1алк1улел херал руччабазде	1	1. Шаг1ирасул г1умру ва адабияб х1аракат; 2. Бечедаздаги мискинзабаздаги гьоркьоб шаг1ирас ч1валеб рух1ияб г1урхъи бихьизаби; 3. Квешлъиялъул ва т1екълъиялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьей. Мац1 гьабугеян херал руччабазде Эминил гьари. Къват1ул харбаз шаг1ирасул г1умру хвезаби; 4. Ц1алул бажари борхизаби;	Гьум. 68- 69 Рек1ехъе лъазабизе	1.02	

22	Мунги Ах1мад Паналъаяб дуниял Шамилил суд	1	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ баян; 2. К1иго бат1ияб г1умрудул г1адамазул х1акъалъулъ бицун бугеб куц бихьизаби; 3. Рит1ухълъи кибго бук1ине кколеблъи бич1ч1инаби; 4. Ц1алул бажари борхизаби; 5. Шамилил бах1арчилъи ва къвак1и бихьизабун бугеб куц баян гьаби. Бах1арчиясул ц1ар хехго т1ибит1иялъе г1илла ц1алдохъабазда лъай;	Гьум. 71 Гьум. 70-71	8.02	
23	Класстун къват1исеб ц1али. Имам Шамил.(кино)	1			5.02	
24	<u>XX г1асруялъул адабият</u> Ц1адаса Х1амзат Айдемир ва Умайгьанат	1	1. XX г1асруялъул авар адабияталъул авалияб баян кьезе; 2. Адабияталдехун рокьи ц1ик1к1инаби 3.Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян кьезе; 4.Творчествоялдехун рокьи ц1ик1к1инаби 5. Пьесаялъулгун лъай- хъвай гьаби; 6. Ролазде бикьун, ц1али; 7. Анализ гьаби	XX г1асруялъул адабият Гьум. 100-105 (учебн.) Гьум. 72-94	4.03	
25	Айдемир ва Умайгьанат	1	1. Г1адамазул г1умруялъул квешал рахъал рихьизари; 2. Ролазде бикьун, ц1али; 3. Ц1алул бажари борхизаби;	Гьум. 94-100	1.03	
26	Айдемир ва Умайгьанат	1	1. Г1адамазул г1умруялъул квешал рахъал рихьизари; 2. Ролазде бикьун, ц1али; 3. Ц1алул бажари борхизаби;		8.03	
27	Пьесаялъул анализ	1	1. Аслиял героязе къимат кьей; 2. Инсанасул квешал рахъал къват1ир ч1вазаризе Х1амзатил бугеб махщел бихьизаби; 3. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Умайгьанатил монолог рек1ехъе лъазабизе	5.03	

28	Г1умруялъул дарсал	1	1. Поэма ц1али; 2. Поэтас кьолел ругел насих1атазул бицине; 3. Поэтасул творчествоялдехун рокьи ц1ик1к1инаби; 4. Поэмаялъул тема ва идея рагьи; 5. Цебесеб г1елги гьанжесеб г1елги дандекквезе лъай; 6 Ц1алул бажари борхизаби; 7. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гьум. 101-108 Суалазе жаваб кьезе	8.04	
29	Мух1аммад Хуршилов. Сулахъалъ нуг1лъи гьабула	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баянал; 2. Романалъулгун лъай-хъвай гьаби; 3. Маг1арул халкъалъул тарихалде рокьи ц1ик1к1инаби; 4. Ц1алул бажари борхизаби; 5. Роман ц1али; 6. Анализ гьаби; 7. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 109-150	5.04	
30	Боркьараб рагъ	1	1. Анализ гьаби; 2. Ц1алул бажари борхизаби;	Гьум. 150-173	2.04	
31	Калам цебет1езаби		1. К1алзул калам цебет1езаби 2. Анализ гьаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби		9.04	
32	Мух1аммад Шамхалов. Вац.	1	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ къокъаб баян кьезе; 2. Хабар ц1али 3. Ригьнада гьрокьор хут1арал басриял г1адатал ц1ияб г1елалъ х1ат1икь лъолел рук1ин-хабаралъул аслияб тема бук1ин бич1ч1изаби; 4. Анализ гьаби	Гьум. 174-187	6.05	

33	Дагъисаналъул халкъазул адабияталдаса Анвар Аджиев. Бах1арчиясул куркьби Юсуп Хаппалаев. Оцбай Халкъияб кеч1 Муталиб Митаров. Устар	1	1. Г1умруялъул ва творчествоялъул бицине; 2. Заман аниги, дунял хисаниги, халкъалъе г1оло г1умруги рух1ги кьураб бах1арчиясе хвел бук1унареблъи бихьизаби; 3. Байрамазул х1акъалъулъ бицине 4. Г1умруялъул х1акъалъул къокъаб баян; 5. Ц1алул бажари борхизаби; 6. Перил сипаталъе къимат кьей; 7. Ц1алул бажари борхизаби; 8. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби	Гъум. 188-200	3.05	
34	Калам цебет1езаби	1	1. Малъараб материал такрар гьаби.		0.05	
35	Класстун къват1иб ц1али.				7.05	

Лъаялъул ва бажариялъул рахъалъ VIII классалъул ц1алдохъабазда церелъолел аслиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

- льазарурал асаразул ва гьезул авторазул ц1арал;
- льазарурал асаразул аслиял темаби ва гьезул г1уц1иялъул хасал рахъал;
- льазарурал хабариял асаразул багьадуралги, гьез г1ахьаллъи гьа- булел лъугьа-бахъиназул рахасги;
- адабияталъул теориялдаса баянал;
- программаялда рихьизарун ругел текстал рек1ехъе лъазаризе

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

- хъвадарухъанас г1уц1арал лъугьа-бахъинал пикрудалъ гвангъун цереч1езаризе;

лъазабулеб асаралда жаниб;

- пикруябгун художествияб рахъ рагьизе сипатиял раг1абазул к1вар батизе;
- муг1алимас кьураб логикияб суалалда рекъон асаралъул багьаду- разул г1амал-хасият рагьизе;
- художествиял асарал пасих1го ц1ализе;

- минуталда жаниб 120—130 раг1и кколеб хехлъиялда лъазарурал асарал рит1ун , раг1ун ва чвахун ц1ализе
- хабарияб асаралъе, яги гьелъул цо бут1аялъе план бахъизе;
- жиндирго к1алъаялъе план ургъизе;
- жинцаго ц1алараб асаралъе къимат кьезе, гьеб асаралъул багьадураздехун, лъугьа-бахъиназдехун лъугьараб жиндирго бербалагьи загьир гьабизе

Авар адабият 9 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саг1тазул къадар	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Программая лъулаб къо-моц1	Х1ужжаялъулаб къо-моц1
1	Расул Х1амзатовасул г1умру ва адабият х1аракат	1	Г1амлъия-лъул	1. Шаг1ирасул х1акъ. баянал рак1алде щвезари; 2. Расул Х1амзатов-г1акълуялъул ва г1акъиллъиялъул г1аламат бихьизаби; 3. Р. Х1.-Дагъистаналъул ч1ух1и вук1ин лъазе	Расул Х1амзатова-сул г1умру ва хъвадару-хъанлъи		
2	Дир рак1 муг1рузда буго	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Поэмаялда жанир шаг1ирас жиндирго х1акъалъулъ хасиятал загьир гьарун ругеб куц бихьизаби; 2. Нилъерго муг1рузде ва т1абиг1аталде рокьи ц1ик1к1инаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 3-11		
3	Дир Дагъистан. Мац1	1	Ц1ияб дарс малъи	1. «Дир Дагъистан»- инсанасул ва дунялалъул х1акъалъулъ пикрабазул т1ехь бук1ин бици; 2. Нилъер мац1 ц1унизе кколеблъи бич1ч1изаи	Гьум. 23-35		
4	Эбелалде Авар мац1	1	Комбин.	1. Лъималазде эбелалъул рокьул к1одолъи ва гъварилъи, гьезул ургъалида ва рух1алида г1умру унел улбузда цере лъимал кидаго налъулаллъун хут1и бихьизаби; 2. Эбелалъул сипаталда ва ц1аралда цебе шаг1ирасул недегълъи ва рек1ел т1ееренлъи бихьизаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 49-50		
5	Г1абдулмажид Хачалов. Хваразул ц1аралдасан	1	Ц1ияб дарс бици	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ гара-ч1вари; 2. «Бах1арчиги х1алихьатги цого хабалалъ лъола, халкъалъин абуни, цоясе бет1ер къулула, цоясе наг1ана кьола» абураб халкъияб абиялъе	Гьум. 54-57		

				баян кьезе; 3. Ц1алул бажари борхизаби			
6	Х1ажи Гъазимирзаев. Васасде	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Шаг1ирасе умумузул г1амал- хасият, хирияб ракь, маг1арул халкъалъул хиралъи бихьизабизе 2. Ц1алдохъабазда адаб-х1урматалъул к1одолъиялъул ва гьелъул гьунаралъул к1одолъи бич1ч1и; 3. Ц1алдохъабазул бажари борхизаби	Гьум. 109-110 Рек1ехъе лъазабизе		
7	Машидат Гъайирбекова. Эбелалъул рак1	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Шаг1иралъул г1умру ва адабияб х1арактчилъиялъул бицине; 2. Ц1алдохъабазул эбелалде дагьабги адаб-х1урмат ц1ик1к1ине гьаби; 3. Ц1алдохъабазул бажари борхизаби	Гьум. 112-113 Рек1ехъе лъазабизе		
8	Фазу Г1алиева. Кини	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Фазул г1умру ва адабияб х1аракат. 2. Советиял г1адамаз рагъулъ бихьизабураб бах1арчилъиялъул бици; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 116-119		
9	Кини	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Аслиял героязе къимат кьей; 2. Маг1арул ч1ужуг1аданалъул г1акъиллъи, сабруялъул к1одолъи бихьизаби. 3. Васасде ва йик1инесей нусалде Халунил бугеб бербалагьи бихьизаби	Гьум. 120-125		
10	Г1умар-Х1ажи Шахтаманов. Къаралазул г1ор Рач1а гьудулзаби.	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Шаг1ирасул лирикаялъул х1акъалъулъ баян кьей 2. Т1абиг1аталде шаг1ирасул бугеб рокьи бихьизаби	Гьум. 187-188 Рек1ехъе лъазабизе		
11	Г1арип Расулов. Хазина	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Г1арип Расуловасул г1умру ва адабияб х1аракат; 2. Хабар ц1али; 3. Аслиял героязул бици	Гьум. 191-195		
12	Хазина	1	Ц1ия б дарс малъи	1. Хабар ц1али; 2. Ц1алул бажари борхизаби; 3. Жиндирго х1алт1удехун рокьи бижизаби	Гьум. 195-202		
13	Мух1амад Ах1мадов.	1	Ц1ия б дарс	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян кьезе;	Гьум. 244		

	Дие бокьун		малъи	2. Ват1ан, г1умру, г1адамал, жакъасеб къоялъул рохелги, миллияб тарихги-аслияб тема бук1ин лъай	Рек1ехъе лъазабизе		
14	Хизгил Авшалумов. Дир мадугьал-дир тушман	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хъвадарухъанасул г1умру ва адабияб х1аракатчилъиялъул баян кьей; 2. Аслиял героязул бици; 3.Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 247-250		
15	Ах1мадхан Абу-Бакар. Даргиязул ясал	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ баянал. 2. 1-себ бет1ер ц1али	Гьум. 271-274		
16	Даргиязул ясал	1		1. 2 бет1ер ц1али; 2. Разбор гьаби	Гьум. 274-281		
17	Ибрагьим Х1усейнов. Имам Шамилги ягьудияв Юсупги	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ баянал кьезе; 2. Имам Шамилил х1акъалъулъ баян кьезе; 3. Кеч1 ц1али	Гьум. 296-299		
18	Х1асил гьабиялъул дарс	1	Х1асил гьаби	1. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби; 2. Малъаралъул х1асил гьаби			

Лъаялъул ва бажариялъул рахъалъ IX классалъул
ц1алдохъабазда церелъолел аслиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

- эркенлъиялъе г1оло гьабураб маг1арулазул къеркьеялъулги ада- бияталъулги хурхен ч1езабизе;
- лъазарурал асаразда жаниб тарихиял хаслъаби ратизе;
- лъазарурал асаразул композиция, сюжет ва сипатал г1уц1араб тартиб;
- лъазарурал асаразул аслиял багьадуразул г1амал-хасияталъул г1аммаб к1вараalъул бицине;
- лъазарурал асаразул жанралъулал хаслъаби ратизе;
- критикиял макъалабазда лъазарурал асаразе къимат кьезе;
- программаялда рек1ехъе лъазаризе рихьизарурал текстал рек1ехъе лъазе;

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

- хъвадарухъанас раг1удалъун г1уц1арал художествиял сипатал цереч1езаризе;
- асаралъ рорхулел аслиял суалал ратизе;
- лъазабулеб асаралда жаниб, багьадуразул сипатазул ва сипатияб каламалъул к1вар рагьизе;
- художествиял асарал пасих1го ц1ализе;
- бицунебги хъвалебги жиндирго к1алъаялъул план г1уц1изе;
- хъвадарухъанас раг1удалъун г1уц1арал художествиял сипат-сура- тал цереч1езаризе;

I

- идеябгун-художествияб хаслъиги х1исабалде босун, асаралъул тайпа ч!езабизе. (эпосиябищ, лирикайищ, драмайищ гьеб кколебали);
- асаралъ рорхулел аслиял суалал ратизе;

-малъараб асаралда жаниб сюжеталъул, г1уц1иялъул, героязул об- разазул ва сипатияб каламалъул идеябигун художествияб к1вар рагьизе;

- асаралъул идеяб маг1на рагьизе героясул бугеб к1вар ва авторас гьесие кьолеб къимат батизе;
- асаралъул ва гьелъул героязул х1акъалъулъ лъугьараб жиндирго) пикру кьуч1аблъун гьабизе;
- художествйял, общественниябгун-политикиял, гьединго литера- турияб критикаялъулал текстал бит1ун, дурун, раг1ун ц1ализе;
- художествиял асарал пасих1го ц1ализе;
- бицунебги хъвалебги жиндирго к1алъаялъул план г1уц1изе;
- зах1маталъул темаялда творческиял сочинениял хъвазе (жидерго х1алт1ул х1албихьиялъул кьуч1алда ва малъарал асаразда т1асан);
- общественниябгун-политикияб ва литературияб критикаялъулал макъалабазул къокъаб х1асил хъвазе, гьезие план г1уц1изе;
- цо литературияб асаралда т1асан доклад яги къокъаб к1алъай х1адуризе;